

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню магістра

студента Сидоренко Наталії Анатоліївни
(ПІБ)

академічної групи 071М-19з-1
(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»
(назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему: «Організація та методика обліку і контролю основних засобів підприємства (на прикладі діяльності ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод»)»
(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи			
Рецензент			
Нормоконтроль			

Дніпро
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

обліку та аудиту

Пашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню магістра
(бакалавра, магістра)

Студенту Сидоренко Н.А. академічної групи 071М-19з-1

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»
(назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему:

«Організація та методика обліку і контролю основних засобів підприємства
(на прикладі ТОВ «Першотравенський ремітно-механічний завод»)»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____
№ _____

Розділ	Зміст	Термін
1	Теоретико-практичні засади обліку та аудиту основних засобів	13.10.2020- 02.11.2020
2	Організаційно-методичні засади обліку основних засобів	02.11.2020- 22.11.2020
3	Контроль за наявністю та використанням основних засобів	22.11.2020- 03.12.2020

Завдання видано

(підпис керівника)

Шипкова Н.Л.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 02.09.2020

Дата подання до екзаменаційної комісії 12.12.2020р.

Прийнято до виконання

(підпис)

Сидоренко Н.А.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 87 с., 9 рис., 19 табл., 10 додатків, 32 джерела.

ОСНОВНІ ЗАСОБИ, ОБЛІК, КОНТРОЛЬ, АУДИТ, АМОРТИЗАЦІЯ, ЗНОС, ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ, ПЕРЕВІРКА,РЕМОНТ, СПИСАННЯ.

Об'єкт розроблення – операції з основними засобами ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод».

Мета роботи – обґрунтування теоретичних і методичних аспектів обліку та контролю основних засобів, розробка рекомендацій та шляхів вдосконалення для забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Результати та їх новизна – визначення економічної сутності основних засобів, виявлення розбіжностей тлумачення поняття «основні засоби» в різних нормативних документах , організація бухгалтерського обліку основних засобів, методика проведення інвентаризації основних засобів, обґрунтовано напрямки вдосконалення обліку і контролю основних засобів.

Визначено порядок та особливості обліку операцій з основними засобами підприємства. Продемонстровано та описано процес організації документального оформлення основних засобів. Наведено загальну методику проведення внутрішнього аудиту основних засобів. Розроблено систему внутрішнього контролю основних засобів. Запропоновано напрямки вдосконалення обліку і контролю основних засобів.

Практична значимість кваліфікаційної роботи - полягає в можливості використання розроблених пропозицій з удосконалення обліку та контролю основних засобів для підвищення ефективності роботи підприємства.

Результати дослідження та розроблені пропозиції вдосконалення обліку і контролю основних засобів можуть бути впроваджені в практику роботи вітчизняних підприємств.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	5
1.1. Сутність та класифікація основних засобів	5
1.2. Нормативне регулювання обліку та аудиту основних засобів	14
1.3. Організаційно - економічна характеристика підприємства	19
Висновки до розділу 1	29
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	31
2.1. Документальне оформлення операцій з основними засобами	31
2.2. Визнання та оцінка основних засобів	35
2.3. Ремонт і модернізація основних засобів	39
2.4. Амортизація основних засобів	45
2.5. Інвентаризація та переоцінка основних засобів	47
2.6. Облік знецінення та вибуття основних засобів	51
2.7. Напрями вдосконалення обліку основних засобів	55
Висновки до розділу 2	59
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ ЗА НАЯВНІСТЮ ТА ВИКОРИСТАННЯМ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	61
3.1. Роль і значення контролю в діяльності підприємства	61
3.2. Внутрішній контроль та аудит обліку основних засобів	63
3.3. Напрями вдосконалення контролю основних засобів	76
Висновки до розділу 3	78
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84
ДОДАТКИ	88

ВСТУП

Актуальність теми. Успішний розвиток виробництва в значній мірі залежить від того, на скільки вміло і оперативно здійснюється облікова функція в організації, чи ефективно використовуються наявні виробничі ресурси, включаючи основні засоби виробництва.

Значну роль в управлінні підприємством відіграє бухгалтерський облік, він містить інформацію про фінансово-господарську діяльність підприємства. Інформація, що формується в бухгалтерському обліку, повинна відповідати вимогам законодавства.

Дані бухгалтерського обліку використовуються при аналізі результатів господарської діяльності не тільки самим підприємством, але і всіма, хто перебуває з ним у тісних партнерських відносинах: постачальниками, підрядниками, кредиторами, інвесторами та іншими.

Показниками звітності користуються, перш за все, власники (засновники) майна організації, податкові та фінансові органи, банки аудиторські фірми, консультанти. Юристи звертаються до даних обліку і звітності, коли необхідно захистити інтереси підприємства у вирішенні спірних питань.

Робота будь-якого промислового підприємства неможлива без використання в їх діяльності основних засобів, тому що основні засоби представляють собою ту частину виробничого процесу, без якого неможливе виробництво продукції (робіт, послуг). Основні засоби безпосередньо впливають на собівартість продукції, обсяги виробництва, ціноутворення, оподаткування майна організації, трудомісткість, і в кінцевому підсумку на показники, які характеризують їх фінансовий стан.

Звідси випливає об'єктивна необхідність суворого обліку та контролю за збереженням і ефективністю використання основних засобів на підприємстві.

Необхідність правильної організації бухгалтерського обліку та аналіз ефективності використання основних засобів відіграють основну роль в господарській діяльності будь-якого виробничого підприємства.

Облік основних засобів призначений для контролю наявності та збереження основних засобів, документального оформлення їх надходження, переміщення і вибуття, а також підвищення ефективності їх використання. Він дозволяє своєчасно визначати доцільність витрат на ремонт, амортизацію або списання.

Важливим елементом системи управління основними засобами є контроль. Контроль являє собою систему заходів, яка дозволяє своєчасно виявляти недоліки в роботі підрозділів і причини їх утворення з метою їх виправлення та попередження негативних фінансових ризиків для організації в майбутньому.

Контроль операцій з основними засобами полягає в перевірці правильності ведення аналітичного та синтетичного обліку, введення в експлуатацію, нарахування зносу та амортизації, збереження, використання та вибуття основних засобів.

Тому правильно організований бухгалтерський облік наявності та руху, основних засобів за місцями їх знаходження (експлуатації), контроль за їх збереженням, технічним станом, ефективністю їх використання - дозволить промислового підприємству поліпшити свої економічні показники.

Питаннями, що потребують детального вивчення і представляють актуальність даної роботи є: раціональна організація бухгалтерського обліку основних засобів та достовірність відображення в бухгалтерській фінансовій звітності інформації них.

Мета і задачі дослідження. Метою даної роботи є вивчення сутності та методики обліку і контролю основних засобів організації. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- розкрити економічну сутність основних засобів їх класифікацію та оцінку;
- розглянути нормативно-правову базу, з'ясувати рівень та якість нормативного забезпечення процесів обліку і контролю основних засобів;
- розглянути організаційно-правову характеристику ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод», проаналізувати основні показники, що характеризують його фінансово-економічний стан;

- проаналізувати методику організації і визначити особливості облікового процесу основних засобів на підприємстві;
- розглянути стан організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку основних засобів;
- проаналізувати документальне оформлення основних засобів у відповідності до стандартів ведення бухгалтерського обліку;
- з'ясувати особливості обліку амортизації, переоцінки, ремонту та інвентаризації основних засобів;
- дослідити цілі, завдання та методи контролю обліку основних засобів;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення ефективності використання основних засобів в досліджуваній організації.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом даної роботи є облік і контроль основних засобів ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод». Предметом дослідження є методологія обліку і контролю основних засобів на підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі використано наступні методи дослідження: історичний метод, спостереження, порівняння, аналіз і синтез.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що за своєю структурою магістерська робота є комплексним дослідженням методології організації обліку і контролю основних засобів підприємства та полягає у наступному:

удосконалено:

- методика внутрішнього контролю основних засобів підприємства (в частині планування, інструментів проведення, в т.ч. IT-модернізація інвентаризації основних засобів за допомогою дронів);

- організаційні засади проведення службового розслідування за виявленими фактами нестач і розкрадань основних засобів (створення постійно діючої комісії з встановленими повноваженнями та інформаційно-аналітичним обґрунтуванням діяльності).

обґрунтовано:

- необхідність посилення внутрішнього контролю за операціями з основними засобами та всіма стадіями облікового процесу – від первинних документів до складання звітності для цілей ефективного управління.

дістали подальшого розвитку:

- визначення періодичності моніторингу раціонального використання виробничих потужностей підприємства (часткові та вибіркові фактичні перевірки).

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що здійснені дослідження дозволяють вдосконалити облік та контроль основних засобів підприємства на основі використання сучасних та передових методів дослідження.

Матеріали досліджень, проведених у магістерській роботі, передані на підприємство, що досліджується – ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод», а також на кафедру бухгалтерського обліку Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Дослідження та висновки, отримані в результаті написання магістерської роботи, можуть слугувати добрим теоретичним, навчальним та практичним матеріалом при проведенні викладачами кафедри лекційних та семінарських занять для студентів спеціальності «Облік і аудит».

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження доповідалися та обговорювалися на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз і умовах інституціональних змін» (Полтава, 22 жовтня 2020 р.)[1].

Структура роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який налічує 32 позиції, та 10 додатків. Кількість сторінок основного тексту – 87.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

1.1. Сутність та класифікація основних засобів

Основні засоби є складовою фінансово-господарської діяльності будь-якого підприємства та відіграють важливу роль в економічних процесах, тому важко переоцінити їх роль ефективного використання в діяльності підприємства. Стан та ефективне використання основних засобів прямо впливає на кінцеві результати господарської діяльності підприємств.

Формування ринкових відносин передбачає конкуренцію між різними виробниками, в якій перемагає той, що найбільш ефективно використовує всі види наявних ресурсів.

Одним з постійно обговорюваних і дискусійних питань в області бухгалтерського обліку та економіки є економічна сутність основних засобів, складність їх оцінки та роль основних засобів в економіці в цілому. Вчені та фахівці ведуть постійні дискусії на цю тему, проте до цих пір серед бухгалтерів і економістів немає єдиної точки зору щодо точного визначення економічної природи основних засобів.

Прийнято вважати, що основні засоби, будучи економічної категорією, являють собою частину коштів виробництва, тобто фактично є засобами праці. Використовуючи засоби праці в виробничому процесі, людина впливає на предмети праці, видозмінюючи їх для певної мети.

Українські вчені проф. В.В. Сопко, проф. З.В. Гуцайлюк, М.Т. Щирба, М. Бенько під засобами праці розуміють річ (або комплекс речей), яку працівник розміщує між собою і предметом праці так, аби вона була провідником його дій на цей предмет. Засоби праці за своєю суттю можуть бути двох видів: знаряддя праці й предмети, що забезпечують умови праці [2, с. 223].

Проф. М.С. Пушкар тактував поняття так: «за допомогою основних засобів людина впливає на предмет праці з метою трансформування вхідних матеріальних ресурсів у готовий продукт» [3, с.150].

Засоби праці використовуються людиною багаторазово і служать провідником впливу на предмет праці. На відміну від предметів праці засоби праці довгий час зберігають свою натуральну форму та в процесі користування поступово зношуючись переносять свою вартість на виготовлену продукцію. Їх особливість полягає ще і в тому, що вони не мають тієї загальної взаємозамінності, яка характерна, наприклад, для потенційної робочої сили [4, с. 55].

А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк характеризували основні засоби як матеріальні активи, які підприємство формує для використання їх у процесі виробництва чи постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій і очікуваний термін корисного застосування яких перевищує рік [5, с 312].

При аналізі основних засобів перш за все треба відзначити, що вони є активним елементом виробництва і при правильному їх використанні не тільки забезпечують створення товарів, але і сприяють поліпшенню умов праці працівників.

У науковій літературі з питання дослідження, і в процесі практичного використання, для визначення коштів праці в основному застосовуються такі терміни: «основні засоби», «основний капітал».

Основні засоби являють собою сукупність матеріально речових об'єктів і цінностей, що діють у незмінній натуральній формі протягом тривалого періоду. Основні засоби являють собою частину майна підприємства, яка використовується в якості засобів праці при виробництві продукції, виконання робіт або надання послуг, або для управління організацією протягом періоду, що перевищує один рік або звичайний операційний цикл, якщо він довший за 12 місяців [6, с. 312].

Трактування поняття «основні засоби» в українському законодавстві представлено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1.

Поняття «основні засоби» згідно нормативно-правових актів

Нормативний документ	Визначення основних засобів
П(С)БО 7 «Основні засоби» [7]	матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).
МСБО 16 «Основні засоби» [8]	матеріальні об'єкти, які утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду іншим або для адміністративних цілей та використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного звітного періоду.
Податковий кодекс України [9]	матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

Порівнявши дані різних нормативних документів стає очевидною розбіжність у бухгалтерському та податковому законодавстві стосовно поняття «основні засоби».

Податковим кодексом використовуються тільки матеріальні активи для оподаткування, а П(С)БО 7 включає як виробничі, так і невиробничі основні засоби. Тобто ширше та більш повне поняття подано в П(С)БО 7 «Основні засоби». Проблема розбіжності трактувань спричиняє труднощі в обліку основних засобів, тому питання правильного формулювання поняття залишається актуальним дотепер.

Економічна сутність основних виробничих засобів полягає у: [10, с. 186]:

- багаторазовій участі у виробничому процесі;
- матеріальному втілені в засобах праці;
- вартість ОЗ переноситься на вартість виробленої продукції;
- тривалому часі збереження натуральної форми та поступовому зносі;
- відшкодуванні вартості на основі амортизаційних відрахувань після закінчення терміну служби.

До об'єктів основних засобів відносяться: будівлі, споруди, робочі та силові машини, обладнання, інструменти, прилади і пристрої для вимірювання і регулювання, обчислювальна техніка, транспортні засоби, господарський і виробничий інвентар.

Строком корисного використання є період, протягом якого використання об'єкта основних засобів приносить економічні вигоди для окремих груп основних засобів. Термін корисного використання визначається в залежності від кількості продукції, яку планується отримати в результаті використання основних засобів .

Здійснюючи різноманітні види діяльності, підприємства відчують потребу в різних видах основних засобів. Основні засоби за економічним змістом однорідні. Але вони відрізняються по ролі і призначенню, по натурально-речовим характеристикам в виробничому процесі, за термінами відтворення та іншими ознаками, що вимагає їх класифікації.

До виробничих основних засобів відносяться ті фонди, які беруть участь у виробничому процесі безпосередньо (верстати, обладнання та інше), або

створюють умови для виробничого процесу (будівлі і споруди виробничого призначення та інше). Знос відбувається поступово, вартість ОЗ частинами переноситься на вартість виготовленого продукту.

Невиробничі основні засоби - це об'єкти культурно-побутового призначення (житлові будинки, будівлі культурного призначення). Вони призначені для обслуговування потреб житлово-комунального господарства, охорони здоров'я, освіти, культури підприємства. Вартість таких ОЗ не переноситься, а зникає в процесі виробництва.

На (рис. 1.1) схематично відображено класифікацію ОЗ виробничого призначення.

Рис. 1.1. Класифікація основних засобів підприємства

За програмними цілями аналізу і його зручності основні виробничі кошти підприємства прийнято групувати за різними критеріями, наприклад: за видами, життєвим циклом об'єкта, правом власності на нього, за способом придбання та походження, за ступенем унікальності, функціональним призначенням і т. д.

На рис 1.2. представлено деякі види групування основних засобів

Рис 1.2. Класифікація об'єктів основних засобів

Основні засоби відіграють важливу роль в процесі праці. Вони є показником виробничих можливостей та технічного забезпечення підприємства. Саме завдяки основним засобам на підприємстві організована безперебійна робота. Тому, для підтримки їх в робочому вигляді необхідно проводити систематичне спостереження за їх станом в процесі експлуатації і періодичне відновлення, яке реалізується за допомогою виконання різних відновлювальних робіт - ремонтних, модернізаційних і реконструкційних.

1.2. Нормативне регулювання обліку і аудиту основних засобів

Нормативне регулювання - це законодавчі, нормативні та інші документи, що регулюють процедури з придбання, зберігання, експлуатації та вибуття основних засобів і оподаткування операцій, пов'язаних з їх рухом.

Система нормативного регулювання бухгалтерського обліку має чотири рівні. Їх схематичне зображення представлено на рис. 1.3.

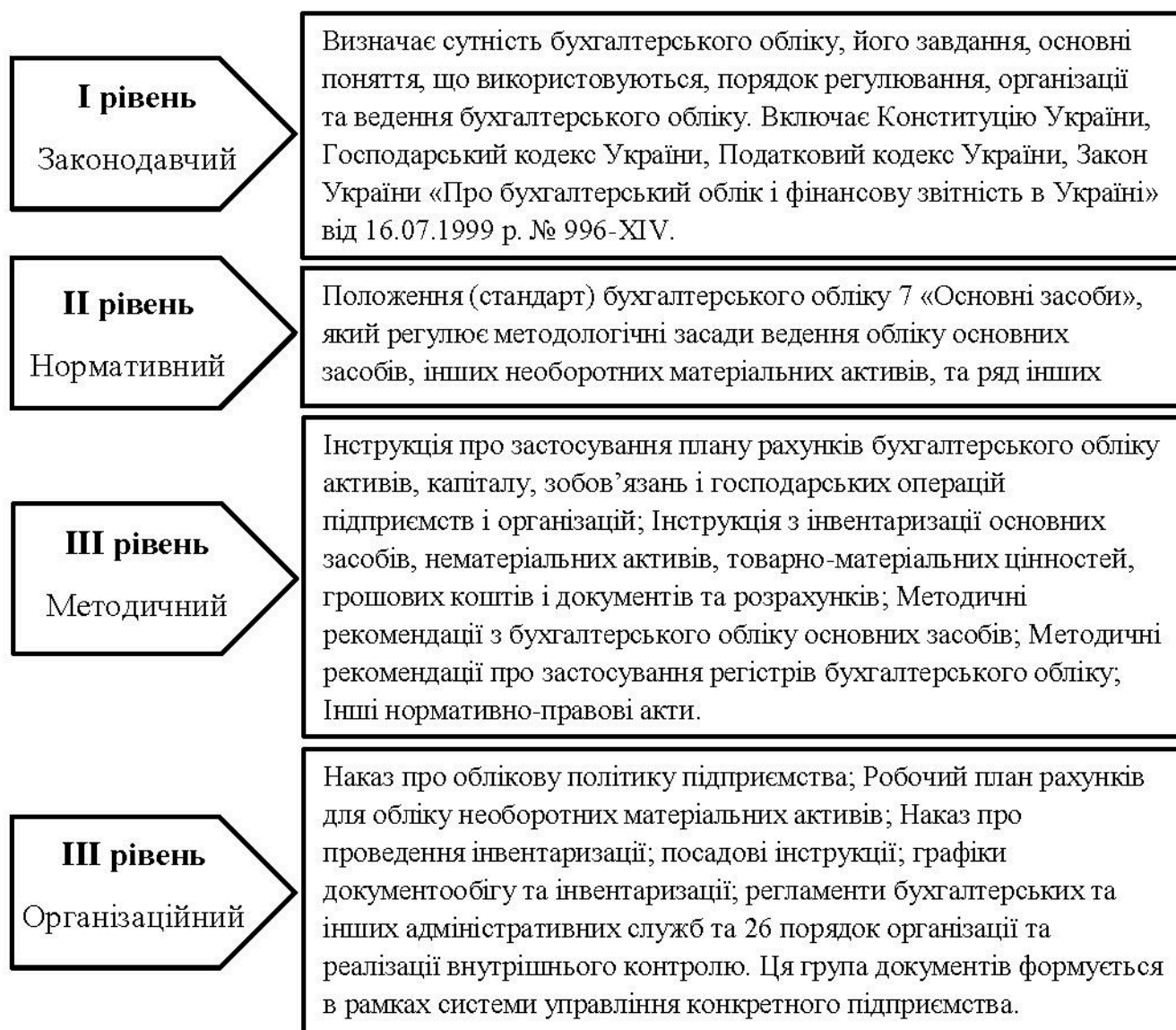

Рис. 1.3. Рівні нормативного регулювання бухгалтерського обліку

Перший рівень - кодекси і закони. Документи першого рівня закріплюють обов'язковість ведення бухгалтерського обліку всіма господарюючими суб'єктами, його основні принципи і правила. До них відносяться: Цивільний кодекс, Господарський кодекс, Податковий кодекс та Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Другий рівень - система національних стандартів бухгалтерського обліку. Документи другого рівня представлені стандартами бухгалтерського обліку, що встановлюють правила його ведення на окремих ділянках: МС

(IAS) 16 «Основні засоби», МСФЗ (IFRS) 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність», МСФЗ (IAS) 16 «Оренда», П(С)БО 7 «Основні засоби», П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», П(С)БО 2 «Баланс», П(С)БО 14 «Оренда», П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», П(С)БО 22 «Основні засоби утримувані для продажу».

Третій рівень - інструкції, методичні вказівки, рекомендації. Документи третього рівня мають рекомендаційний характер. Це інструкції, вказівки, що дають можливі варіанти постановки обліку безпосередньо в організаціях в залежності від їх галузевих особливостей: інструкції та положення міністерства фінансів України, інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, методичні рекомендації щодо бухгалтерського обліку основних засобів, методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору.

Четвертий рівень - внутрішні документи організації, затверджені керівником, розроблені з урахуванням специфіки умов господарювання, галузевої належності, структури і розмірів організації: Статут (Установчий договір), Наказ про облікову політику в частині основних засобів.

Розглянемо детальніше законодавчу базу України в питаннях, які пов'язані з обліком основних засобів (табл. 1.2.).

Таблиця 1.2.

Законодавчі та нормативні акти щодо обліку основних засобів

№ з/п	Нормативне джерело	Питання, що розкривається
1	2	3
1	Податковий кодекс України [9]	В частині основних засобів здійснюється розподіл на 16 груп з визначенням мінімального строку їх експлуатації, методи проведення амортизації, формування первісної вартості ОЗ, правил проведення індексації та ін.
2	Цивільний кодекс України [11]	Порядок придбання та оренди, правила використання транспортних засобів як основних засобів.
3	Господарський кодекс України [12]	Поняття майна підприємства, в тому числі й основних засобів, джерел його формування.

Продовження таблиці 1.2.

4	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [13]	Визначає порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності. Поширюється на всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно з законодавством.
5	Бюджетний Кодекс України із змінами та доповненнями [14]	Регулюються відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, і питання відповідальності за порушення бюджетного законодавства, а також визначаються правові засади утворення та погашення державного і місцевого боргу.
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [15]	Визначає методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації основних засобів, а також її розкриття у фінансовій звітності.
7	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [16]	Визначаються рахунки, на яких обліковуються основні засоби, а також ті рахунки з якими може кореспондувати 10 рахунок та субрахунки, що йому належать.
8	Методичні рекомендації щодо бухгалтерського обліку основних засобів [17]	Розглядає конкретні операції з основними засобами з відповідною кореспонденцією рахунків до них. Застосовуються суб'єктами державного сектору для відображення у бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції та необоротні матеріальні активи
9	Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору [18]	Застосовуються суб'єктами державного сектору при визначенні облікової політики і складанні відповідного розпорядчого документа. Зазначено типові строки корисного використання основних засобів.
10	Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування [19]	Регламентує порядок заповнення та подання фінансової, бюджетної та іншої звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів. Зокрема, порядок представлення інформації про основні засоби в звітності бюджетних установ.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» встановлює правила формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби підприємства, а саме:

- визначає прийняття активів в якості основних засобів;
- дає оцінку основних засобів (первісна вартість, фактичні витрати, переоцінка і дооцінка основних засобів), їх відновлення і вибуття;
- нарахування амортизації основних засобів;
- вимоги до розкриття інформації про основні засоби в звітності.

Стандарти бухгалтерського обліку є важливою гілкою нормативно-правового регулювання обліку основних засобів. Ведення обліку основних засобів в Україні регулюється такими стандартами (Таблиця 1.3.) :

Таблиця 1.3.

Стандарти, що регулюють облік основних засобів в Україні

Номер та назва стандарту	Об'єкт регулювання	Що розкривається
1	2	3
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»[20]	Мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.	Розкриває склад та елементи фінансової звітності. Наводить якісні характеристики фінансової звітності та принципи її підготовки та регулює розкриття інформації у фінансовій звітності.
П(С)БО 7 «Основні засоби» [15]	Методологічні засади формування інформації про основні засоби у бухгалтерському обліку та звітності.	Наводить критерії визнання об'єкта основних засобів активом, вказує на методи оцінки, переоцінки та амортизації основних засобів, регулює формування інформації про зменшення корисності та вибуття основних засобів, а також розкриття інформації про них у примітках до фінансової звітності.
П(С)БО 14 «Оренда» [21]	Методологічні засади формування інформації в бухгалтерському обліку про оренду необоротних активів та розкриття її у фінансовій звітності.	Вирізняє фінансову та операційну оренду, і відповідним чином надає інформацію про ведення обліку оренди як в орендаря, так і в орендодавця, про продаж активу з укладанням угоди про його одержання продавцем в оренду і розкриття інформації про оренду в примітках до фінансової звітності.
П(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та	Методологічні засади формування інформації в бухгалтерському обліку про необоротні активи та групи	Визначає критерії визнання та оцінки необоротних активів, утримуваних для продажу, визнання та оцінку припиненої діяльності, та вказує інформацію, що наводиться в примітках до фінансової

Продовження таблиці 1.3

припинена діяльність» [22]	вибуття, утримувані для продажу.	звітності про активи та групи вибуття, утримувані для продажу, а також припинену діяльність.
П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» [23]	Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зменшення корисності активів та її розкриття у фінансовій звітності.	Визначає критерії визнання та оцінки зменшення корисності активів, надає інформацію про облік відновлення корисності активу, зменшення та відновлення корисності групи активів, яка генерує грошові потоки та її розкриття у примітках до фінансової звітності.
П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість» [24]	Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про інвестиційну нерухомість.	Визначає критерії визнання та оцінки інвестиційної нерухомості, умови переведення нерухомості до інвестиційної нерухомості та виведення зі складу інвестиційної нерухомості, вибуття інвестиційної нерухомості, та відображення таких операцій у примітках до фінансової звітності.
Для підприємств, що використовують МСФЗ		
МСБО 16 «Основні засоби» [25]	Обліковий підхід до основних засобів.	Визнання активів, визначення їх балансової вартості та амортизаційних відрахувань, а також збитків від зменшення корисності, які слід визнавати у зв'язку з ними.
МСФЗ 16 «Оренда» [26]	Принципи визнання, оцінки, подання оренди та розкриття інформації про неї.	Забезпечення надання орендарями та орендодавцями доречної інформації у такий спосіб, щоб ці операції були подані достовірно. На основі цієї інформації користувачі фінансової звітності можуть оцінити вплив оренди на фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання.
МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» [27]	Активи утримувані для продажу.	Визначення бухгалтерського обліку активів, утримуваних для продажу, та подання і розкритті інформації щодо припиненої діяльності.

Таким чином, керуючись вимогами і рекомендаціями вищевказаних нормативних документів та стандартів, підприємства можуть звести до мінімуму відмінності в бухгалтерському та податковому обліках, а також значно підвищити якість і достовірність обліку в організації.

1.3. Організаційно - економічна характеристика підприємства

Першотравенський ремонтно-механічний завод – підприємство з 50-річною історією, сучасними технологіями й обладнанням. Надає послуги з капітального ремонту гірничошахтного обладнання та виготовлення металевого аркового кріплення для вугільних підприємств ДТЕК.

Розглянемо історію підприємства детальніше. Першотравенський РМЗ було засновано в 1975 році. У той час це було єдине підприємство, яке проводило капітальний ремонт секції гідрокрепіння «Донбас», секції мехкрепіння КД-80, комбайна КА-80, гірничо-шахтного обладнання, виготовляло запчастини, а також кріплення з важких профелей СВП-27, СВП-33, зварювальні металоконструкції, нестандартне та індивідуальне обладнання для всіх шахт виробничого об'єднання «Павлоградвугілля».

У 1993 році на фоні економічного та фінансового спаду, повального розвалу та закриття підприємств в Україні, на заводі збільшується випуск комбайнів КА-80, виготовлюються цепі ріжучі КА-80. Об'єм послуг зростає більш ніж на 15%.

У 2004 році ремонтно-механічний завод у складі виробничого об'єднання «Павлоградвугілля» входить до складу Донбаської паливно-енергетичної компанії. Відновлюється виготовлення арочного кріплення, метизів, виробництво лиття зростає майже у 2 рази.

У січні 2006 року відбувається злиття Першотравенського ремонтно-механічного заводу та Павлоградського управління з монтажу, демонтажу та ремонту гірничо-шахтного обладнання. Перспективним напрямком розвитку ТОВ «Першотравенський РМЗ» є ремонт гірничо-шахтного обладнання. З 1 серпня 2006 підприємство працює у новому статусі – ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» з підпорядкуванням Донбаській паливно-енергетичній компанії та частково акціонерами підприємства стали самі його працівники.

У 2008 році завод виконав річне завдання на 113,5%, реалізував продукції на 202,3 млн. грн.

У 2009 році освоєно ремонт механічної крєпі 3 КД-90, секцій КДД та 2КДД, капітальний ремонт прохідницьких та добувних комбайнів ГПКС та КА.

У 2010 році після трьох років будівництва вводиться в дію нова станція нейтралізації та очистки стічних вод, яка дозволяє підприємству налагодити випуск нового виду продукції – хромування деталей та труб. Завдяки їй підприємство збільшило випуск та покращало якість відремонтованих запчастин для секцій та комбайнів, налагодило випуск нової продукції – хромованих труб для водопостачання та водовідведення на підприємствах вугільної промисловості.

У 2015 році завод освоїв відновлення корпусних деталей вугледобувних комбайнів серії КД, а також ремонти секцій механізованого кріплення "Ostroj" (виробництва Чехії) і "DBT" (виробництва ФРН).

У 2018 році завод відсвяткував свій ювілей – 50 років від заснування.

На сьогодні до складу заводу входять кілька цехів: заготівельно-підготовчий (очищення, миття, розкрий листового і круглого прокату, термообробка, наплавочні роботи); механічний; збірки, ремонту металоконструкцій та цех для випробувань. Випуск аркового кріплення - це окреме провадження. Є ділянка по ремонту силової гідравліки. Є допоміжна служба: енерго-механічна, інструментальний ділянка, ділянка розливу кисню.

На підприємстві працює 458 осіб, які підпорядковані у департаменти по напрямкам виробництва, а керує директор Канін Ігор Олександрович.

Підприємство має 52 будівлі та споруди, більш ніж 3000 одиниць обладнання, з них 426 верстатів та пристроїв, 6 плавильних печей, більш ніж 800 одиниць різноманітних інструментів та інше.

Підприємство має ліцензії на плавку металобрухту та виготовлення з лиття деяких видів деталей та заготовок для свого виробництва, виготовлення крєпі, ремонт гірничо-шахтного обладнання та інші ліцензії на проведення

робіт. На підприємстві впроваджується щорічне навчання працівників, керівників служб та дільниць новітнім технологіям та розробкам для подальшого впровадження в виробничий процес.

На даному етапі ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» виготовляє: виливки зі сталі, каркаси металеві, підпори та аналогічне обладнання для риштувань, опалубок чи гірничого кріплення, чавунні чи сталеві, кріплення забійне, конструкції інші чавунні чи сталеві, вузли до машин врубових, прохідницьких та бурильних, послуги з технічного обслуговування і ремонту машин та устаткування для добувної промисловості та будівництва, послуги з постачання пари і гарячої води електростанціями.

Види економічної діяльності: промисловість, переробна промисловість, металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів, виробництво готових металевих виробів, виробництво будівельних металевих конструкцій та виробів, виробництво будівельних металевих конструкцій, виробництво будівельних металевих конструкцій.

Постачальниками сировини та запчастин є підприємства Дніпропетровської, Донецької, Запорізької та Харківської областей, зокрема НВО «Авіаагрегатний завод», ТОВ «Метінвест», АО «Хімпром», ТОВ «Донецькелектроопторг» та інші. Замовниками виготовленої продукції є підприємства вугільної промисловості, зокрема шахти об'єднання «Павлоградвугілля», ПАО ДТЕК шахта Комсомолець Донбасу, Добропіллявугілля та інші. Також замовники сільськогосподарські підприємства області та приватні підприємства.

ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» входить до складу компанії ДТЕК. ДТЕК є ключовим гравцем вугільної галузі України. Виробничі потужності сегменту вуглевидобутку ДТЕК представлені п'ятьма найбільшими підприємствами галузі - ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» (10 шахт), ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (5 шахт), ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит» (6 шахт), ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит» (5 шахт), ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» (одна шахта) і ТДВ «Шахта«

Білозерська» (одна шахта). Крім того, в сегмент збагачення входить одинадцять збагачувальних фабрик.

ДТЕК видобуває енергетичне і коксівне вугілля, яке збагачується на власних підприємствах. Компанія володіє широкою лінійкою товарної продукції, яка включає в себе вугільні концентрати для енергетичних цілей і на коксування, а також сортове паливо для комунально-побутових потреб. Підприємства сегмента видобутку і збагачення вугілля ДТЕК характеризуються високою ефективністю виробничих процесів. У порівнянні з іншими підприємствами галузі, вони демонструють більш високу продуктивність праці при низькій собівартості видобутку і збагачення.

Щорічно ДТЕК демонструють кращі виробничі показники по всіх видах бізнесу, ефективність на всіх рівнях, запровадження єдиних стандартів і принципів управління для всіх підприємств, високий потенціал людей, які працюють в компанії, створюють основу для подальшого зростання.

Структуру компанії ДТЕК подано в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4.

Структура компанії ДТЕК

Видобуток та збагачення вугілля	Генерація електроенергії	Продаж електроенергії	Торгівля вугільною продукцією	Розвиток нафто- і газовидобувного бізнесу	Виробництво та ремонт обладнання
ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	ТОВ «Східенерго»	ТОВ «Сервіс-Інвест»	ТОВ «ДТЕК Трейдинг»	ДТЕК Нафтогаз	ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод»
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	ТОВ «Вінд Пауер»	ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»		Венко Прикерченська Лтд	
ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу»	ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго»			
ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	ПАТ «ДТЕК Західенерго»	ТОВ «ДТЕК Пауер Трейд»			
ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	ПАТ «Київенерго»				
ТДВ «Шахта «Білозерська»					
ПАТ «ДТЕК Добропільська ЦЗФ»					
ТОВ ЦЗФ «Павлоградська»					
ТОВ ЦЗФ «Курахівська»					
ПАТ «ДТЕК Жовтнева ЦЗФ»					
ТОВ «Моспінське ВПП»					

Розглянемо організаційну характеристику ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод». В Таблиці 1.5. наведено основні відомості про підприємство згідно його статуту.

Таблиця 1.5.

Організаційна характеристика ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод»

Назва атрибута	Значення
Повне найменування	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПЕРШОТРАВЕНСЬКИЙ РЕМОНТНО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД»;
Ідентифікаційний код юридичної особи	34245509
Місцезнаходження юридичної особи	Україна, 52800, Дніпропетровська обл., місто Першотравенськ, вулиця Шахтарської слави, будинок 7
Розмір статутного капіталу (пайового фонду)	37500 грн
Учасники та засновники товариства	1. ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДТЕК ПАВЛОГРАДВУТІЛЛЯ", Код ЄДРПОУ:00178353, Країна резиденства: Україна, Місцезнаходження: Україна, 51400, Дніпропетровська обл., місто Павлоград, вулиця Соборна, будинок 76. 2. ДТЕК ЕНЕРДЖІ Б.В. (DTEK ENERGY B.V.), Країна резиденства: Нідерланди, Місцезнаходження: Нідерланди, місто Амстердам, Стравінскілаан 1531, вежа Б, 15 поверх.
Види діяльності (за КВЕД)	25.11 Виробництво будівельних металевих конструкцій і частин конструкцій (основний); 28.92 Виробництво машин і устаткування для добувної промисловості та будівництва; 24.20 Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі; 46.63 Оптова торгівля машинами й устаткуванням для добувної промисловості та будівництва; 46.77 Оптова торгівля відходами та брухтом; 33.12 Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення.
Відомості про керівника юридичної особи	Канін Ігор Олександрович з 01.11.2013 г.
Органи управління	Вищий орган Товариства - Загальні збори Учасників Товариства (або Загальні збори Учасників); Виконавчий орган Товариства - Директор Товариства (або Директор); Контролюючий орган Товариства - Ревізор Товариства (або Ревізор).

Продовження таблиці 1.5.

Облік і звітність	Товариство здійснює первинний (оперативний), бухгалтерський та податковий облік результатів своєї діяльності, складає фінансову, податкову звітність та надає статистичну інформацію в порядку, визначеному чинним законодавством України. Порядок надання фінансової звітності та статистичної інформації стосовно господарської діяльності Товариства, а також інших даних визначається чинним законодавством України. Товариство відповідає за достовірність і своєчасність подання фінансової та статистичної звітності, а також за повноту та своєчасність перерахування податків, зборів, обов'язкових платежів до бюджету та позабюджетних фондів, в порядку, визначеному чинним законодавством України.
-------------------	---

Головним внутрішнім документом, який відображає основні способи ведення бухгалтерського обліку в організації, є облікова політика, затверджена «Наказом про затвердження облікової політики» [Додаток А]. Облікова політика складається головним бухгалтером. Даний документ складається на основі НП(С)БО 1 з метою формування в обліку і звітності максимально повної, об'єктивної, достовірної, а також оперативної фінансової та управлінської інформації з урахуванням організаційних та галузевих особливостей організації.

Для більш докладної характеристики підприємства необхідно розрахувати і проаналізувати основні показники діяльності ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод», наведені в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6.

Основні економічні показники ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» за 2017-2019 роки

Показник	Рік			Відхилення			
				Абсолютне (+,-)		Відносне (%)	
	2017	2018	2019	2018 до 2017	2019 до 2018	2018 до 2017	2019 до 2018
	тис.грн			тис.грн		%	
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	915 656	1 176 322	1 097 758	260 666	-78 564	128,47	93,32
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	871 200	1 099 467	1 014 338	228 267	-85 129	126,20	92,26
Валовий прибуток	44 456	76 855	83 420	32 399	6 565	172,88	108,54
Середньорічна вартість основних засобів	64 210	53 654	55 878	-10 556	2 224	83,56	104,15
Прибуток (збиток) до оподаткування	18 539	36 752	54 242	18 213	17 490	198,24	147,59
Чистий прибуток	15 202	30 137	44 478	14 935	14 341	198,24	147,59
Рентабельність продажів, %	1,66	2,56	4,05	0,90	1,49	-	-

В 2017 році дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) склав 915 656 тис. грн., чистий прибуток – 15 202 тис. грн., відповідно рентабельність продажів складає 1,66%. В 2018 році дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) склав 1 176 322 тис. грн., чистий прибуток – 30 137 тис. грн., отже рентабельність продажів становитиме 2,56%. В 2019 році дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився порівняно з 2018 роком і склав 1 097 758 тис. грн., чистий прибуток – 44 478 тис. грн., рентабельність продажів - 4,05%. Можна зробити висновок, що показник рентабельності продажів збільшується з кожним роком.

На діаграмі (рис. 1.4.) представлено динаміку доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), прибутку (збитку) до оподаткування, собівартості, чистого прибутку.

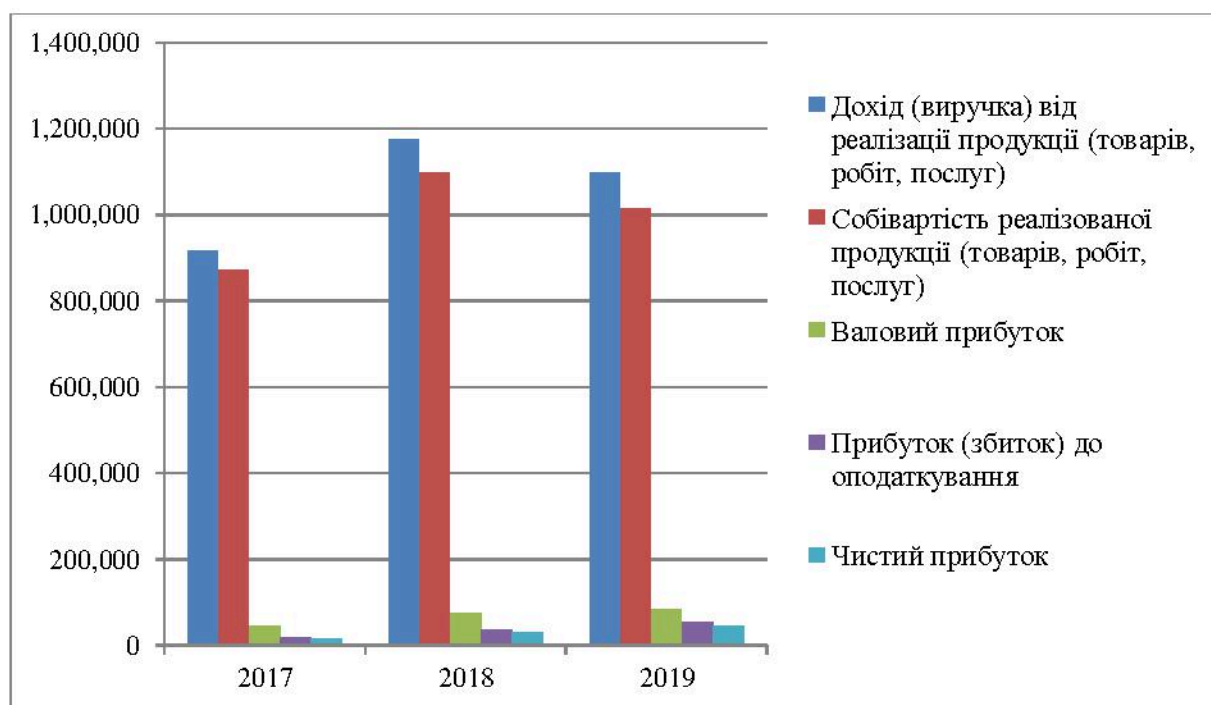

Рис. 1.4. Динаміка основних фінансових показників ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод»

Порівняння показників діяльності 2017 року з 2018 роком:

Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) збільшився на 260 666 тис. грн. (28%). Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) збільшилась на 228 267 тис. грн. (26%). Валовий прибуток збільшився

на 32 399 тис. грн. (73%). Прибуток (збиток) до оподаткування збільшився на 18 213 тис. грн. (98%) Чистий прибуток збільшився на 14 341 тис. грн. (98%).

Порівняння показників діяльності 2018 року з 2019 роком:

Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зменшився на 78 564 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) зменшилась на 85 129 тис. грн. (8%). Валовий прибуток збільшився на 6 565 тис. грн. (9%). Прибуток (збиток) до оподаткування збільшився на 17 490 тис. грн. (48%). Чистий прибуток збільшився на 14 341 тис. грн. (48%).

Зміни вартості основних засобів можемо оцінити розглянувши діаграму рис. 1.5.

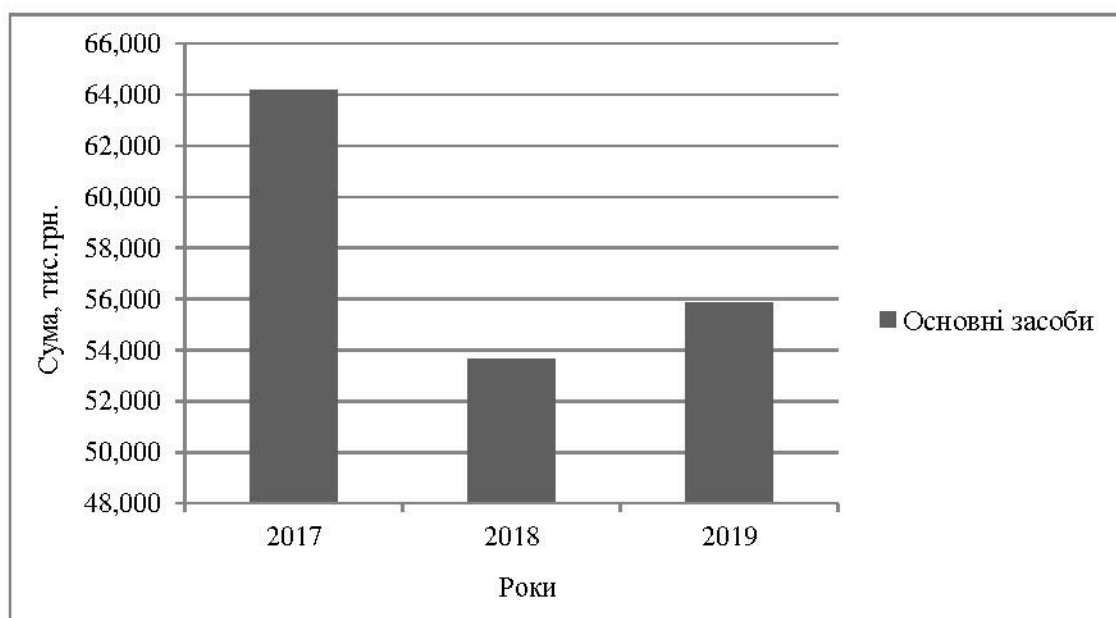

Рис. 1.5. Вартість основних засобів ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» у 2017-2019 р.

У 2017 році вартість основних засобів становила 64 210 тис. грн., в 2018 році зменшилась на 16,4% до 53 654 тис. грн., в 2019 році спостерігається збільшення їх вартості на 2 224 тис. грн. і сума становить 55 878 тис. грн.

Проаналізувавши основні економічні показники ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» за період з 2017 по 2019 рік, варто відзначити, що підприємство ефективно провадить свою діяльність

підтвердженням цьому є зростаючі показники чистого прибутку та рентабельності.

Показники фінансової стійкості, характеризують стабільність перевищення доходів над витратами, вільне маневрування грошових коштів та їх ефективне використання.

Висновки до розділу 1

В бухгалтерському обліку є класифікація основних засобів залежно від того, яку роль вони відіграють у виробничому процесі: за їх видами залежно від цільового призначення і виконуваних функцій; за функціональним призначенням; за ступенем використання в виробничій та господарській діяльності; за роллю у виробничому процесі; за галузевою ознакою та ін. Сутність і класифікація основних засобів визначають їх роль в процесі праці.

Законодавчі та нормативні документи визначають методологічні засади формування інформації про основні засоби та її розкриття у фінансовій звітності. Існує чотири рівні нормативно-правового забезпечення, що регулюють облік основних засобів і дають змогу вірно відображати операції в обліку керуючись їх методиками та інструкціями.

Провівши дослідження економічної категорії «основні засоби» з'ясувалось те, що в трактуванні одного й того самого поняття різними нормативними актами, а саме ПСБО 7 та Податкового кодексу України, є розбіжності. Це призводить до неточного розуміння сутності поняття, труднощів у визнанні ОЗ, оскільки при встановленні належності об'єкта до основних засобів береться до уваги саме його призначення. Також відмінність полягає у групуванні, класифікації та методиці обліку ремонту основних засобів.

Поняття наведені в МСБО 16 та ПСБО 7 співпадають за усіма ключовими критеріями, однак слід зазначити, що органи фіскальної служби

керуються даними Податкового кодексу України при визначенні об'єкта основним засобом.

Тому для узгодженості понять слід удосконалювати нормативно-законодавчу базу щодо об'єкта основних засобів на підприємстві.

Розглянувши організаційно-економічну характеристику ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» можна зробити висновки про те, що постановка аналітичної роботи створює передумови для ефективного управління діяльністю підприємства, основні фінансово-економічні показники мають позитивну тенденцію до оптимізації, тому діяльність підприємства є прибутковою та достатньо ефективною.

Оскільки ефективне використання основних засобів прямо впливає на кінцеві результати господарської діяльності підприємств, необхідно вдосконалювати засоби праці та методику їх використання. Ознакою підвищення рівня ефективного використання основних засобів є збільшення обсягу виробництва продукції.

Для підвищення ефективності використання основних засобів в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» потрібно своєчасно здійснювати заміну і модернізацію застарілого обладнання, це забезпечить високу досконалість та економічність технологічність процесів, а як наслідок збільшення продуктивності виробництва та обсягів виробленої продукції.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

2.1. Документальне оформлення операцій з основними засобами

Правильна, раціональна організація бухгалтерського обліку на підприємстві має велике значення. Від того, як буде поставлений облік, залежать всі результати роботи підприємства.

Основними складовими системи організації бухгалтерського обліку є первинний облік і документообіг, інвентаризація, план рахунків бухгалтерського обліку, форми бухгалтерського обліку, форми організації обліково-обчислювальних робіт, обсяг і зміст звітності.

Розглянемо узагальнену схему обліку основних засобів на рис. 2.1.

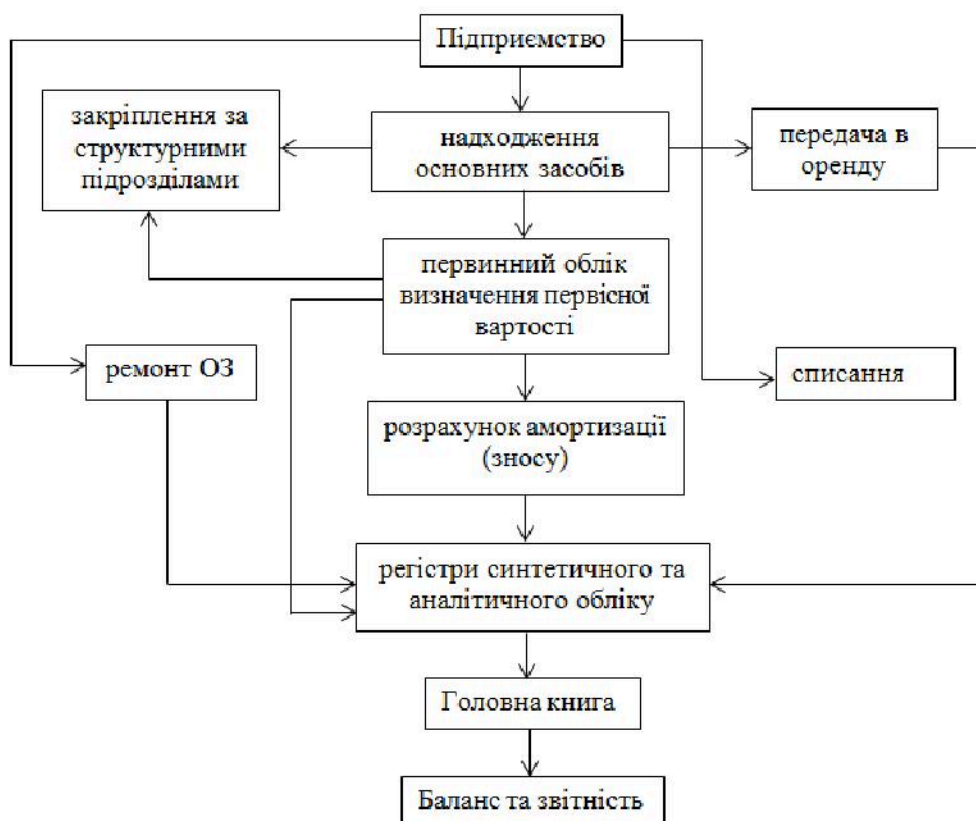

Рис. 2.1. Схема організації обліку основних засобів

Облік основних засобів повинен забезпечувати:

- контроль за збереженням і наявністю основних засобів за місцями їх використання;
- правильність документального оформлення та своєчасне відображення в обліку їх надходження, вибуття і переміщення;
- контроль за раціональним витрачанням ресурсів на реконструкцію і модернізацію основних засобів;
- правильне обчислення частки вартості основних засобів у вигляді амортизаційних відрахувань для включення у витрати організації;
- контроль за збереженням об'єктів в запасі та переведених на консервацію;
- контроль за своєчасністю та правильністю сплати податків за операціями з основними засобами та відображенням в обліку.

Будь-які господарські операції організації оформлюються первинними обліковими документами (згідно НП(С)БО 1). І операції з об'єктами основних засобів - не виняток.

Первинний бухгалтерський документ – документ, що містить відомості про здійснення господарських операцій та підтверджує їх.

Первинні та зведені облікові документи можуть складатися в паперовій або в електронній формі та повинні мати обов'язкові реквізити: назву документа (форми), дату складання, назву підприємства, від імені якого складено документ, зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції, посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення, особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції [13].

Порядок документообігу первинних документів затверджується «Наказом про затвердження порядку документообігу первинних документів» [Додаток Б].

Згідно облікової політики ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» основними засобами визнаються матеріальні активи, які призначені для використання в процесі виробництва або постачання товарів і надання послуг, при здачі в оренду або в адміністративних цілях, очікуваний строк корисного використання яких більше одного звітного періоду або більше одного операційного циклу, якщо він довший звітного періоду, і вартість яких перевищує 6000 грн.

Основні засоби відображаються в балансі підприємства в якості активів, якщо одночасно виконуються критерії: ймовірно отримання майбутніх економічних вигод від використання активу та вартість активу може бути достовірно оцінена.

З метою складання фінансової звітності класифікація основних засобів здійснюється за такими групами: земельні ділянки; будинки, споруди та передавальні пристрої, гірничі вироблення; машини та устаткування; нафтогазові активи; меблі, інвентар; інші основні засоби.

У складі необоротних активів в окрему групу виділено незавершені капітальні інвестиції.

Первинні документи оформлюються на підставі поданих документів (договорів, рахунків, транспортних накладних, наказів та ін.). Документи, які були підставою для оформлення первинного облікового документа, додаються до нього.

Важливим елементом організації бухгалтерського обліку є документообіг. Це система створення, обробки, прийому, передачі, зберігання та архівування документів на підприємстві.

Первинні документи складаються на бланках типових і спеціалізованих форм, затверджених відповідним органом державної влади.

Для здійснення виробничо-господарської діяльності ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» використовує значну кількість різних основних засобів, які знаходяться в постійному русі. Рух

основних засобів пов'язані з здійсненням господарських операцій з надходження, внутрішнього переміщення і вибуття основних засобів.

Системою документообігу ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» передбачено оформлення операцій з основними засобами за допомогою типових форм документів (Рис. 2.2.).

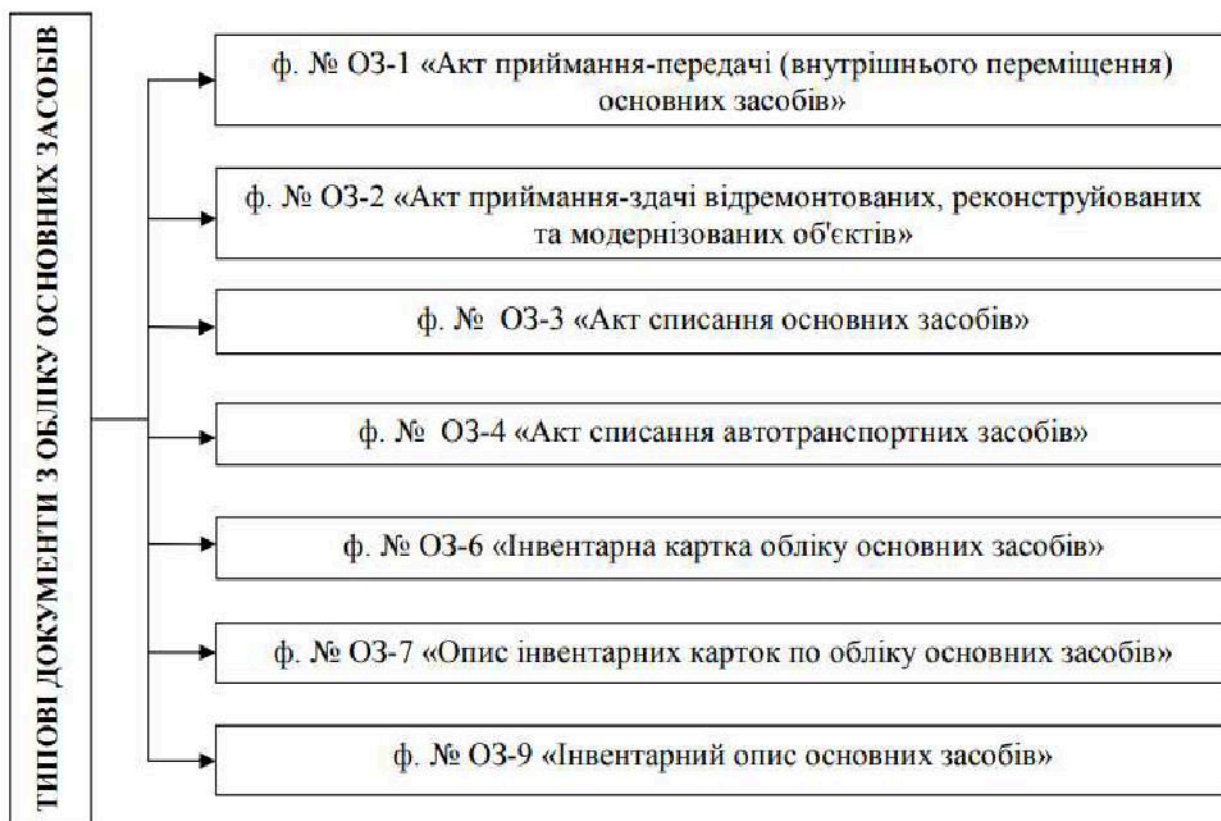

Рис. 2.2. Типові форми документів з обліку основних засобів

З метою контролю збереження та організації обліку основних засобів кожному об'єкту основних засобів присвоюється відповідний інвентарний номер (незалежно від того, чи експлуатується об'єкт, чи знаходиться в запасі) і позначається на ньому нанесенням фарби.

Інвентарний об'єкт - це закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього або окремий конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій.

Інвентарний номер, присвоєний об'єкту основних засобів, зберігається за ним на весь період перебування його в даній організації і вказується у всіх первинних документах.

Згідно обліковій політиці ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» основним регістром аналітичного обліку є «Інвентарні картки обліку основних засобів» (форма № ОЗ-6) [Додаток В]. Картки призначені для узагальнення інформації про об'єкт на протязі всього часу експлуатації. При цьому кожна окрема операція з основним засобом також повинна мати документальне оформлення.

Інвентарні картки ведуться в бухгалтерії на кожний інвентарний номер. У них вказують: найменування і інвентарний номер об'єкта, рік випуску; дату і номер акта ОЗ-1; місцезнаходження; первісну вартість; норму амортизаційних відрахувань, суму нарахованої амортизації; внутрішнє переміщення, дата і сума по добудові, дообладнанні, реконструкції та модернізації об'єкту; іншу інформацію.

Розглянувши та проаналізувавши дані інвентарних карток хотілося б зазначити, що інформація, яка міститься в інвентарних картках обліку основних засобів (форма № ОЗ-6), не в повній мірі задовольняє вимоги зовнішніх і внутрішніх користувачів. Для вирішення цієї проблеми пропоную додати деякі показники, а саме: переоцінка основних засобів за справедливою вартістю; сума нарахованої амортизації; витрати на підтримку основних засобів в робочому стані; джерела фінансування придбання об'єктів основних засобів; плановий і фактичний строк служби.

Для реєстрації інвентарних карток обліку основних засобів застосовують «Опис інвентарних карток по обліку основних засобів» (форма ОЗ-7), які ведуться за видами основних засобів, і містять номер картки, найменування та інвентарний номер об'єкта.

Для обліку наявності основних засобів (за матеріально відповідальними особами), застосовують «Інвентарний опис основних засобів» (форма № ОЗ-9). Він ведеться як доповнення до інвентарних карток.

2.2. Визнання та оцінка основних засобів

Надходження основних засобів в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» оформлюється актом (форма № ОЗ – 1) «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» [Додаток Г].

Інформація в акті заповнюється на підставі відомостей зазначених в договорі (купівлі-продажу, міни, лізингу), на підставі якого основний засіб передається.

При надходженні об'єкта основних засобів керівник видає наказ про створення спеціальної комісії. Дана комісія складає Акт приймання - передачі основних засобів в одному примірнику. Далі акт і технічна документація об'єкта передається в бухгалтерію, де об'єкту дається інвентарний номер і заводиться інвентарна картка.

Важливе значення для відображення в балансі основних засобів та їх подальшої експлуатації має оцінка.

Оцінка основних засобів - це грошовий вираз вартості основних засобів, з якою вони відображаються в бухгалтерському обліку.

У бухгалтерському обліку застосовуються такі види оцінки основних засобів (Рис. 2.3.):

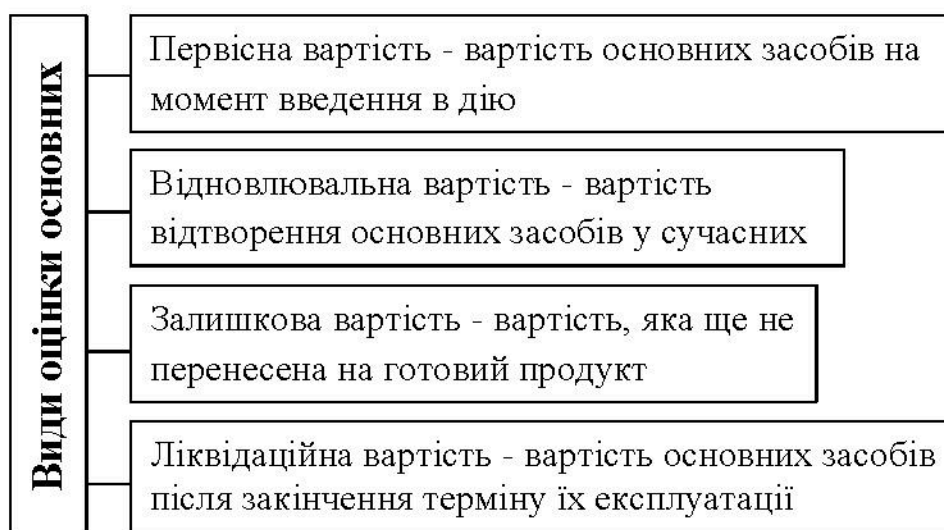

Рис. 2.3. Види оцінки основних засобів

Порядок формування первісної вартості в бухгалтерському та податковому обліку залежить від способів їх надходження в організацію.

Незалежно від способу надходження основних засобів, організація має право включати до їх первісної вартості фактичні витрати на доставку основних засобів і приведення їх у стан, придатний для використання.

Основні засоби надходять в організацію в випадках: придбання за плату; створення (споруди) самою організацією; надходження від засновників в рахунок внеску до статутного капіталу; безоплатного отримання та ін.

У ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» надходження основних засобів в результаті покупки в бухгалтерському обліку відображається таким чином (Таблиця 2.1. і 2.2.):

Таблиця 2.1.

**Облік надходження основних засобів при покупці за умови
післяплати**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
Перша подія – отримання основних засобів			
1	Отримано основні засоби від постачальника (підрядчика)	152	631
2	Відображено суму податкового кредиту	641	631
3	Відображено отримання транспортних, посередницьких, страхових та інших послуг, пов'язаних з придбанням основних засобів	152	685
4	Відображено суму податкового кредиту	641	685
5	Відображено витрати на заробітну плату працівникам, що монтують основні засоби	152	661
6	Відображено нарахування на заробітну плату	152	65
7	Введення об'єкта основних засобів в експлуатацію	10	152
8	Перераховано оплату постачальнику (підряднику)	631	311
9	Відображено оплату послуг	185	311

Таблиця 2.2.

**Облік надходження основних засобів при покупці за умови
передплати**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
Перша подія – оплата об'єкта основних засобів			
1	Перераховано аванс постачальнику	371	311
2	Відображено виникнення податкового кредиту по ПДВ	641	644
3	Отримано основні засоби від постачальника	152	631
4	Відображено суму податкового кредиту	644	631
5	Відображено отримання транспортних, посередницьких, страхових та інших послуг пов'язаних з придбанням основних засобів	152	685
6	Відображено суму податкового кредиту	641	685
7	Відображено витрати на заробітну плату працівникам, що монтують основні засоби	152	661
8	Відображено нарахування на заробітну плату	152	65
9	Введення об'єкта основних засобів в експлуатацію	10	152
10	Здійснено оплату послуг	685	311
11	Відображено взаємозалік заборгованостей	631	371

Оцінка основних засобів після первісного визнання здійснюється за первісною вартістю.

Первісна вартість основних засобів в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» визначається наступним чином:

- при придбанні за плату - за собівартістю (справедливій вартості наданого відшкодування), що включає покупну ціну, імпортні мита, податки, що не відшкодовуються, податки на покупку, вартість професійних послуг та прямі витрати на доставку, приведення у стан, придатний до використання за призначенням;
- при самостійному виготовленні (в тому числі з використанням підрядних компаній) - за собівартістю, яка визначається на основі тих же принципів, що і при придбанні активів;

- при отриманні об'єкта шляхом обміну або часткового обміну на інший об'єкт основних засобів або інший актив - за справедливою вартістю обмінюваного активу, скоригований на суму сплачених / отриманих грошових коштів та понесених прямих витрат, пов'язаних з операцією обміну;
- при одержанні безоплатно – за справедливою вартістю;
- привнесення в Статутний капітал - за справедливою вартістю, узгодженої з засновниками.

2.3. Ремонт і модернізація основних засобів

Технічне обслуговування здійснюється для підтримки працездатності або справності об'єкта при використанні його за призначенням, зберіганні, транспортуванні.

Компанія розрізняє такі види ремонту/поліпшення основних засобів:

- поточний ремонт, технічне обслуговування;
- капітальний ремонт;
- модернізація, реконструкція.

Поточний ремонт виконується для забезпечення або відновлення працездатності об'єкта основних засобів зі збереженням первісно очікуваних економічних вигод і складається в заміні або відновленні окремих його частин. При поточному ремонті проводять роботи по частковій заміні деталей, дрібної лагодження окремих деталей, побілки та фарбування стін, регулювання механізмів, усунення невеликих пошкоджень. Поточний ремонт проводять регулярно протягом року за планом, розробленим на рік, в межах затверджених кошторисів

Витрати на поточне обслуговування і поточний ремонт основних засобів включають витрати на працю, вартість витрачених матеріалів, вартість невеликих частин (компонентів).

Поточним є ремонт, під час якого виконуються наступні роботи: часткове розбирання механізмів, очищення обладнання, ревізія деталей і вузлів, визначення ступеня зносу деталей, заміна масла, перевірка і заміна кріплень, перевірка зазорів, заміна водоохолоджуючої апаратури, перевірка роботи електрообладнання, приладів і т.д.

Витрати на поточний ремонт, утримання і технічне обслуговування основних засобів включаються до складу витрат періоду, в якому були здійснені.

До капітального ремонту компанія відносить ремонти, в результаті яких здійснюється заміна (відновлення) окремих (базових) частин об'єкта, без проведення якої неможливо отримання економічних вигод, за умови, що дотримані критерії визнання. При капітальному ремонті здійснюється розбирання машин, агрегатів, заміна і відновлення зношених деталей і вузлів, складання, регулювання та випробування машин і механізмів тощо. Капітальний ремонт проводиться з періодичністю більше одного року і має найбільший обсяг, вартість і складність. На період проведення капітального ремонту основні засоби, як правило, зупиняються.

Базові вузли та деталі об'єктів основних засобів визначаються технічними спеціалістами компанії.

Нормативи періодичності і тривалості капітальних ремонтів встановлюються технічними фахівцями компанії.

В рамках капітальних ремонтів можуть проводитися перевірки об'єкта основних засобів на предмет можливих відмов, незалежно від того, чи замінюються частини об'єкта основних засобів. При проведенні кожної з таких перевірок її вартість включається до балансової вартості об'єкта основних засобів, за умови, що дотримані критерії визнання.

Для документального оформлення ремонту основного засобу складається дефектний акт [Додаток Д]. У дефектний акт заносяться дані про спосіб відновлення основного засобу (власними силами або сторонньою

організацією), вказується вид ремонту (поточний або капітальний). На підставі акту складається замовлення на виконання ремонтних робіт.

При передачі основних засобів на ремонт підприємство оформлює бухгалтерську довідку згідно акту передачі в ремонт та «Акт приймання-здачі в ремонт» [Додаток Е].

При прийманні основних засобів з ремонту (реконструкції, модернізації) - форму № ОЗ-2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів» [Додаток Ж]. Даний акт є підставою для віднесення витрат по модернізації на збільшення вартості об'єкта ОЗ і (або) визнання витрат на ремонт в складі поточних витрат.

Основну кореспонденцію рахунків з обліку ремонту основних засобів відображено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3.

Облік ремонту основних засобів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
Поточний ремонт об'єкта ОЗ сторонньою організацією			
1	Перераховано передоплату підрядній організації за ремонтні роботи	371	311
2	Відображено суму ПДВ (до отримання зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної)	644/1	644/ПДВ
3	Відображено податковий кредит з ПДВ (отримано зареєстровану в ЄРПН податкову накладну)	641/ПДВ	644/1
4	Підписано акт виконаних робіт з підрядною організацією і відображено витрати на ремонт адміністративної будівлі	92	631
5	Списано суму раніше відображеного податкового кредиту з ПДВ	644/ПДВ	631
6	Відображено залік заборгованостей	631	371
Поточний ремонт об'єкта ОЗ самостійно			
1	Списано вартість запасних частин, використаних при проведенні ремонту автомобіля	93	207
2	Нараховано заробітну плату автомеханіка, зайнятого ремонтом	93	661
3	Нараховано ЄСВ на зарплату автомеханіка.	93	651

Одним з основних способів поліпшення властивостей основних засобів є їх модернізація. Під модернізацією розуміється удосконалення машин, що знаходяться в експлуатації і устаткування шляхом внесення в їх конструкції змін, що підвищують продуктивність, технічні та економічні показники.

Модернізація зазвичай являє собою заміну окремих частин машин і обладнання та їх оснащення новими механізмами.

Під модернізацією, реконструкцією об'єктів основних засобів розуміють заходи, які призводять до:

- продовження термінів корисного використання об'єктів;
- збільшення виробничої потужності та / або продуктивності об'єкта;
- підвищення якості продукції (робіт, послуг);
- вдосконалення технологічного процесу, що дозволяє зменшити первісно оцінені виробничі витрати;
- збільшення кількості робочих місць , зростання обсягів виробництва і/або підвищення якості виконуваних робіт або поліпшення умов їх виконання (для будівель).

В результаті проведення модернізації, реконструкції та інших поліпшень об'єкта (групи однорідних об'єктів) основних засобів термін його корисного використання може змінюватися і підлягає перегляду. При цьому в технічні паспорти, інвентарні картки або інші документи за основними засобами вносяться відповідні зміни, що буди проведені під час модернізації засобів праці.

2.4. Амортизація основних засобів

У процесі кругообігу основні засоби, зберігаючи первісну речову форму, поступово зношуються, тобто втрачають свої первісні якості і частину вартості. Нараховані амортизаційні відрахування переносять свою вартість на виготовлену продукцію. Після реалізації продукції частина грошової суми, що відповідає перенесеній вартості основних засобів, надходить в амортизаційний

фонд, в якому відбувається накопичення грошових коштів до величини, що приблизно відповідає первісній вартості основних фондів (за вирахуванням їх зносу). Амортизаційний фонд (сума накопичених грошей) використовується для придбання нових речових елементів основних фондів замість зношених, тобто відбувається відновлення основних фондів.

Амортизація - систематичний розподіл вартості необоротних активів, яка амортизується, впродовж строку їх корисного використання (експлуатації) [15].

Для заміни зношених основних засобів організація повинна накопичувати певні кошти, тобто суми зносу основних засобів повинні відшкодовуватися з виручки. Таке нагромадження відбувається шляхом систематичного включення в собівартість виробленого продукту сум, рівних величині зносу основних засобів. Ці суми отримали назву амортизаційних відрахувань.

Знос основних засобів - сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання. [15].

Основна функція амортизації - забезпечення відтворення, відновлення основних засобів. Друга функція - облікова.

У бухгалтерському обліку основні засоби в процесі експлуатації втрачають свої технічні властивості і якості - зношуються і частинами в міру зносу передають свою вартість на виготовлену продукцію.

Згідно з ПСБО 7 «Облік основних засобів», амортизація нараховується на всі об'єкти основних засобів, за винятком житлового фонду, об'єктів зовнішнього благоустрою й інших аналогічних об'єктів лісового господарства, продуктивної худоби, багаторічних насаджень, які не досягли експлуатаційного віку.

Нарахування амортизації об'єкта основних засобів в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» здійснюється протягом строку корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем, коли об'єкт стає доступний для використання, тобто коли його місце

розташування і стан дозволяють здійснювати його експлуатацію в режимі, відповідному намірам керівництва.

Протягом строку корисного використання об'єкта основних засобів нарахування амортизаційних відрахувань не припиняється, крім випадків знаходження його на консервації в період понад три місяці, а також в період здійснення відновлювальних робіт тривалістю понад 12 місяців.

Нарахування амортизації припиняється з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів або прийняття рішення про його продаж.

Амортизаційні нарахування враховуються на окремому рахунку і включаються до складу відповідних витрат в залежності від того, для яких цілей використовуються об'єкти основних засобів.

У звітному періоді, в якому, оформлений Акт введення в експлуатацію, компанія з метою обліку та складання фінансової звітності проводить рекласифікацію - перенесення вартості об'єкта з групи «незавершені капітальні інвестиції» до відповідної групи основних засобів.

Згідно облікової політики ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» амортизація основних засобів розраховується:

1. Виробничим методом - для активів, які призначені для виробництва певного обсягу продукції, для яких можна з достатнім ступенем достовірності оцінити передбачуваний до виробництва обсяг продукції.

2. Прямолінійним методом - для всіх інших основних засобів.

Важливе значення при розрахунку амортизаційних відрахувань має термін використання. Це період часу, протягом якого використання основних засобів приносить дохід і служить засобом досягнення цілей підприємства.

Строк корисного використання основних засобів розраховується підприємством у момент їх прийняття на облік. Він визначається за технічними умовами на основі наступних даних:

- очікуваний фізичний знос, який залежить від режиму експлуатації (кількості змін), природних умов і впливу зовнішнього середовища, системи планово-попереджувальних ремонтів;

- нормативно-правові та інші обмеження використання основних засобів (наприклад, термін оренди) та ін.

Якщо очікуваний строк корисного використання певних компонентів основного засобу відрізняється від загального терміну корисного використання цього основного засобу, такі компоненти виділяються в окремі об'єкти обліку та амортизуються окремо відповідно до їх індивідуальних терміном служби.

Суми амортизації на рахунках бухгалтерського обліку відображають в залежності від напрямку використання основних засобів. В таблиці 2.4. відображено облік операцій з основними засобами.

Таблиця 2.4.

Облік амортизації основних засобів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Відображено суму амортизації ОЗ, що використовуються в капітальному будівництві.	151	131
2	Відображено суму амортизації ОЗ, що використовуються для виготовлення об'єктів ОЗ власними силами підприємства.	152	131
3	Відображено суму амортизації ОЗ, що використовуються для виготовлення об'єктів інших необоротних матеріальних активів власними силами підприємства.	153	131
4	Відображено суму амортизації ОЗ, що використовуються для створення об'єктів нематеріальних активів власними силами.	154	131
5	Відображено суму амортизації ОЗ, що використовуються при виробництві продукції (якщо ця сума може бути безпосередньо віднесена до конкретного об'єкта витрат).	23	131
6	Відображено суму амортизації ОЗ, що використовуються в роботах, пов'язаних з освоєнням нових виробництв та агрегатів, а також у підготовчих до виробництва роботах у сезонних галузях промисловості.	39	131

Продовження таблиці 2.4.

7	Відображено суму амортизації ОЗ, що використовуються при виробництві продукції (якщо ця сума не може бути безпосередньо віднесена до конкретного об'єкта витрат), для управління виробництвом та обслуговування виробничого процесу.	91	131
8	Відображено суму амортизації ОЗ, що використовуються в адміністративних цілях.	92	131
9	Відображено суму амортизації ОЗ що використовуються для реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	93	131
10	Відображено суму амортизації ОЗ, переданих в оперативну оренду (якщо оренда не є основним видом діяльності підприємства).	949	131
11	Відображено в позабалансовому обліку суму нарахованої амортизації ОЗ.	09	—

Строки корисного використання основних засобів систематично переглядаються в рамках проведення інвентаризації, а також після проведення модернізації об'єктів.

2.5. Інвентаризація та переоцінка основних засобів

Відповідно до п.1 статті 10 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і бухгалтерської звітності організації зобов'язані проводити інвентаризацію майна і фінансових зобов'язань, під час якої перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка [13].

Інвентаризація основних засобів полягає в перевірці їх фактичної наявності за місцями експлуатації. Порядок (кількість інвентаризацій в звітному році, дати їх проведення, перелік майна і зобов'язань, що перевіряються при кожній з них, та ін.) проведення інвентаризації визначається в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» керівником організації, за винятком випадків, коли проведення інвентаризації є обов'язковим.

Незалежно від прийнятої облікової політики проведення інвентаризації є обов'язковим:

- при передачі майна державного підприємства в оренду, приватизації майна державного підприємства, перетворенні державного підприємства в акціонерне товариство, а також в інших випадках, передбачених законодавством;
- перед складанням річної бухгалтерської звітності, крім майна, цінностей, коштів і зобов'язань, інвентаризація яких проводилась не раніше 1 жовтня звітного року;
- при зміні матеріально відповідальних осіб (на день прийому-передачі справ);
- при встановленні фактів крадіжок або зловживань, псування цінностей (на день встановлення таких фактів);
- за судовим рішенням або на підставі належним чином оформленого документа органу, який відповідно до закону має право вимагати проведення такої інвентаризації;
- у разі техногенних аварій, пожежі чи стихійного лиха (на день після закінчення явищ);
- при передачі підприємств та їх структурних підрозділів (на дату передачі);
- у разі ліквідації підприємства [28].

Склад інвентаризаційної комісії затверджується «Наказом про проведення інвентаризації».

При інвентаризації основних засобів комісія проводить огляд об'єктів і заносить в опис їх повне найменування, призначення, інвентарні номери та основні технічні або експлуатаційні показники. При інвентаризації будівель, споруд та іншої нерухомості комісія перевіряє наявність документів, що підтверджують перебування зазначених об'єктів у власності організації. При виявленні об'єктів, не прийнятих на облік, а також об'єктів, за якими в регістрах бухгалтерського обліку відсутні або вказані неправильні дані, що характеризують їх, комісія повинна включити в опис правильні відомості і технічні показники по цим об'єктам. Оцінка виявлених інвентаризацією

неврахованих об'єктів повинна бути проведена з урахуванням ринкових цін, а знос визначено по дійсному технічному стану об'єктів з оформленням відомостей про оцінку та знос відповідними актами.

Надлишки і нестачі, виявлені в результаті інвентаризації, відносяться на статті «Інші доходи» або «Інші витрати» Звіту про прибутки та збитки окремо по списанню та по оприбуткуванню.

Для відображення фактичної наявності основних засобів в місцях знаходження і на всіх етапах їх руху в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» застосовується «Інвентаризаційний опис основних засобів» [Додаток И].

Дані інвентаризаційних описів використовуються для складання звірятьних відомостей, в яких фактичні дані описів зіставляються з обліковими даними. Звірятьні відомості складаються при виявленні розбіжностей між даними бухгалтерського обліку і даними інвентаризаційних описів та актів. Для відображення результатів інвентаризації основних засобів, за якими виявлені відхилення від облікових даних в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод», застосовуються звірятьні відомості – «Звірятьна відомість результатів інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів».

Переоцінка основних засобів - це разова зміна їх повної відновлювальної вартості відповідно до ринкової кон'юнктури.

Переоцінка проводиться з метою приведення залишкової вартості об'єкта основних засобів у відповідність до його справедливої вартості. В залежності від того, як саме вартість об'єкту основних засобів відрізняється від його справедливої вартості (в сторону збільшення або зменшення), підприємство здійснює або дооцінку, або уцінку об'єкта основних засобів.

Після первісного визнання об'єкт основних засобів обліковується за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю активу на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації та подальших накопичених збитків від знецінення.

Якщо балансова вартість об'єкта істотно відрізняється від його справедливої вартості, здійснюється переоцінка основних засобів. Факт необхідності проведення переоцінки закріплюється відповідним внутрішнім розпорядженням керівництва компанії.

У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту ж саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів основних засобів, що відносяться до цієї групи. При переоцінці основних засобів компанія застосовує метод повного списання накопиченого зносу, доводячи чисту балансову вартість до справедливої вартості основного засобу.

Порядок відображення операцій з дооцінки та уцінки залежить від того, вперше переоцінюються основні засоби чи ні. Якщо основні засоби раніше вже переоцінювались, то відображення результатів залежить від підсумків раніше проведених переоцінок.

В бухгалтерському обліку дооцінку відображають такими проведеннями (таблиця 2.5.):

Таблиця 2.5.

Облік дооцінки основних засобів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Дооцінка основних засобів, які раніше не уціняли:		
	на суму зносу	411	131
	на суму первісної вартості	10	411
2	Дооцінка об'єкта основних засобів, який раніше було уцінено:		
	на суму зносу	10	131
	на суму залишкової вартості в межах уцінки	10	746
	на суму залишкової вартості, яка перевищує попередню уцінку	10	411

Сума уцінки залишкової вартості основних засобів списується в зменшення іншого сукупного доходу з одночасним зменшенням попередніх

дооцінок за статтею «Додатковий капітал», а при відсутності або нестачі зазначених сум різниця відноситься до інших витрат.

Не підлягають переоцінці інші необоротні матеріальні активи.

Сума приросту вартості об'єкта основних засобів від його дооцінки, включена в склад власного капіталу (резерв переоцінки), регулярно переноситься до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням додаткового капіталу починаючи з місяця, наступного за місяцем визнання такої дооцінки.

Відображення операцій уцінки основних засобів подано в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6.

Облік уцінки основних засобів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Уцінка основних засобів, раніше не до оцінованих:		
	на суму зносу	131	10
	на суму залишкової вартості	975	10
2	Уцінка основних засобів, раніше дооцінених		
	на суму зносу	131	10
	на суму залишкової вартості	411	10
	на суму залишкової вартості, які перевищують попередню дооцінку	975	10

Якщо майно організації переоцінюється вперше, то суми уцінки первісної вартості і амортизації відносяться на рахунок «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) », а суми дооцінки - на рахунок «Додатковий капітал».

При вибутті основних засобів сума накопичених і неамортизованих дооцінок включається до складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням додаткового капіталу.

2.6. Облік знецінення та вибуття основних засобів

На кожну звітну дату компанія проводить перевірку на наявність ознак, що вказують на можливе знецінення активу.

Зовнішні ознаки:

- на протязі звітного періоду часу ринкова вартість активу зменшилася більш істотно, ніж очікувалося раніше;
- на протязі звітного періоду відбулися або в найближчому майбутньому відбудуться істотні зміни в технологічних, ринкових, економічних або юридичних умовах, в яких працює компанія;
- ринкові процентні ставки або інші показники, що впливають на прибутковість інвестицій, значно зросли, і це зростання, ймовірно, вплине на збільшення процентної ставки, яка використовувалася для обчислення суми очікуваного відшкодування активу;
- балансова вартість чистих активів компанії більше ніж її ринкова капіталізація.

Внутрішні ознаки:

- є докази морального старіння або фізичного старіння активу;
- існують плани з припинення або реструктуризації діяльності, пов'язаної з використанням цього активу, або ліквідації активу до раніше визначеної дати;
- внутрішня звітність вказує на те, що поточні або майбутні результати використання активу гірше, ніж передбачалося.

Вартість об'єкта основних засобів, який вибуває або не здатний приносити організації економічну вигоду (дохід) в майбутньому, підлягає списанню з бухгалтерського обліку.

Основні засоби можуть вибувати на підприємстві з різних причин:

- продаж;
- передача за договором дарування, міни;

- передача на умовах поточної або довгострокової оренди;
- списання у разі морального і фізичного зносу;
- ліквідації при аварії, стихійне лихо та інші надзвичайні ситуації;
- часткової ліквідації при виконанні робіт з реконструкції;

Якщо об'єкт основних засобів вибуває необхідно списати первісну вартість об'єкта основних засобів, списати накопичену суму амортизації (зносу).

Об'єкт перестає визнаватися в складі основних засобів в момент вибуття з експлуатації.

Відображення в обліку вибуття основних засобів та інших необоротних матеріальних активів в результаті продажу, безкоштовної передачі, розкрадань, невідповідності критеріям визнання активів здійснюється з одночасним відображенням інших доходів або витрат звичайної діяльності.

Якщо прийнято рішення про продаж, така угода повинна бути оформлена договором купівлі-продажу в письмовій формі. Продаж здійснюється за ринковою вартістю, яку слід встановити, запросивши фахівців зі страхової компанії. Об'єкт основних засобів обліковується в складі «Необоротних активів, призначених для продажу». Перекласифікація здійснюється з урахуванням витрат на передпродажну підготовку.

Бухгалтерські проведення з обліку продажу основних засобів подані в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7.

Облік вибуття основних засобів в результаті продажу

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Переведено ОЗ до складу необоротних активів, утримуваних для продажу (на суму залишкової вартості)	286	10
2	Списана сума зносу по реалізованих основних засобах	131	10
3	Відображена продажна вартість основних	377	712

Продовження таблиці 2.7.

	засобів, що підлягає отриманню від покупця		
4	Нараховане податкове зобов'язання з ПДВ	712	641
5	Списана собівартість реалізованого ОЗ, утримуваного для продажу	943	286
6	Надійшли грошові кошти від покупця	311	377
7	Списана залишкова вартість на фінансові результати	793	943
8	Відображене списання доходу від реалізації основних засобів	712	793
9	Фінансові результати від реалізації основних засобів списані на збитки	442	793

Прибутки та збитки, що виникають від вибуття або реалізації активу, визначаються як різниця між сумою чистих надходжень від продажу та балансовою вартістю активу.

Фінансовий результат від продажу відображається в Звіті про фінансові результати та інше сукупному доході за статтями «Інші доходи» або «Інші витрати».

Існує ще один метод вибуття основних засобів - ліквідація основних засобів. Майно, що належить до основних засобів, доцільно списувати у випадках, коли відновити його неможливо або економічно недоцільно, або якщо воно не може бути реалізоване.

Рішення про вибуття внаслідок визначення непридатності основних засобів, неможливості або неефективності проведення їх відновлювального ремонту приймається постійно діючою комісією на підприємстві.

В обов'язки постійно діючої комісії входить:

- безпосередній огляд технічного стану об'єкта, що підлягає списанню;
- визначення причин списання об'єкта (знос, реконструкція, порушення нормальних умов експлуатації, аварії та ін.) та встановлення його непридатності до відновлення і подальшого використання;
- виявлення осіб, з вини яких відбулося передчасне вибуття об'єкта з експлуатації та внесення пропозицій щодо притягнення цих осіб до відповідальності;

- пошук можливостей використання та здійснення оцінки окремих деталей та матеріалів об'єкта, що списують;
- складання актів на списання об'єктів.

При списанні об'єкта основних засобів його спочатку розбирають для оцінки придатності до використання окремих деталей та матеріалів, для цього використовують «Акт про розбирання об'єкту ОЗ» [Додаток К].

Вибуття основних засобів оформлюється «Актом на списання основних засобів» (форма № ОЗ-3) [Додаток Л] та «Актом на списання автотранспортних засобів» (форма № ОЗ-4).

Основні засоби, що ліквідуються з причин незалежних під платника податків (аварія, стихійне лихо, надзвичайна ситуація тощо) відображаються в бухгалтерському обліку такими проведеннями (таблиця 2.8.)

Таблиця 2.8.

Облік ліквідації основних засобів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Ліквідований об'єкт списано в частині залишкової вартості	976	104
2	Ліквідований об'єкт списано в частині зношення	131	104
3	Нараховано витрати, понесені у зв'язку з ліквідацією об'єкта:		
	а) заробітна плата	976	661
	б) збір на пенсійне страхування	976	651
	в) збір на соціальне страхування	976	652
	г) страховий збір на випадок безробіття	976	653
4	Оприбутковано матеріали, отримані в результаті демонтування об'єкта:		
	а) запчастини	207	746
	б) металобрухт	209	746
5	Вартість оприбуткованих матеріалів визнано доходом звітнього періоду.	746	793
6	Витрати, понесені у зв'язку з ліквідацією об'єкта, списуються на зменшення доходів.	793	976

У разі часткової ліквідації об'єкта основних засобів його первісна вартість і нарахований знос зменшуються відповідно на суму первісної вартості і зносу ліквідованої частини об'єкта.

2.7. Напрями вдосконалення обліку основних засобів

Розвиток процесів глобалізації у світовій економіці, виникнення нових технологій, вдосконалення виробничого процесу при здійсненні різних видів економічної діяльності, розширення бізнесу і посилення конкуренції вимагають своєчасного отримання якісної інформації про стан та ефективність використання довгострокових активів в цілому і об'єктів основних засобів зокрема [29, с .68]

Джерелом такої інформації традиційно виступає система бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Користувачів цієї інформації цікавить, перш за все, оцінка стану основних засобів, ступінь впливу зовнішнього середовища на різних стадіях і етапах їх використання. Адже від того, на скільки ефективно використовуються наявні засоби праці, від їх відповідності сучасному етапу розвитку науково-технічного прогресу, залежать і результати роботи підприємств та створення принципово нових підходів до управління підприємством.

Бухгалтерський облік з кожним роком зазнає змін. Українські стандарти наближаються до міжнародних стандартів фінансової звітності, це тягне за собою вдосконалення процесу обліку, тобто підвищення якості впроваджуваних програмних забезпечень і самого обліку засобів підприємства, який повинен відображати повну і точну інформацію про об'єкти обліку. Необхідно постійно проводити аналіз ефективності використання основних засобів, підвищувати дані показників та визначати шляхи для підтримання тенденцій їх позитивного росту.

В цілому, в процесі ведення бухгалтерського обліку необхідно розуміти, що основні засоби грають важливу роль в діяльності організації і є основою її

функціонування. Тому, до обліку засобів праці треба підходити широко і розглядати їх як ефективний засіб, який при правильному і оптимальному використанні може приносити ще більший дохід.

Для оптимального та ефективного використання основних засобів на підприємствах важливе значення має розташування, енергоємність та функціональність засобів праці.

Для оптимізації витрат або для їх зниження на підприємствах може застосовуватися переоцінка основних засобів. Якщо в організації було прийнято таке рішення, то переоцінку слід робити щороку, але не більше одного разу в рік.

Оцінка основних засобів є одним з найважливіших специфічних методів формування облікової інформації про основні засоби в процесі надходження, руху та їхнього вибуття.

Проблемами, що виникають в процесі оцінки справедливої вартості основних засобів є:

- відсутність методичних основ обґрунтованого визначення вихідної оцінки основних засобів, що не менш важливо;
- некоректне використання поняття «справедлива вартість, яке наведено в П(С)БО (ринкові ціни не можуть бути одночасно справедливими і для продавця і для покупця);
- відсутність універсального методу оцінки, який би повністю задовольняв вимоги всіх користувачів фінансової звітності.

Ефективне використання основних засобів передбачає:

- підвищення рівня виробництва, збільшення віддачі наявного виробничого потенціалу;
- найбільш повне задоволення потреб споживачів;
- зниження рівня собівартості продукції, що випускається (послуг, що надаються);
- зростання показника рентабельності виробництва підприємства і накопичень підприємства.

З метою вдосконалення системи обліку основних засобів в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» необхідно:

1. Головному бухгалтеру посилити контроль за правильним оформленням первинних документів по руху основних засобів і своєчасним оформленням реєстрів аналітичного обліку.

2. Забезпечити контроль за дотриманням умов та порядку проведення інвентаризації основних засобів.

3. Створити постійно діючу комісію для проведення службового розслідування за виявленими фактами нестач і розкрадань. За результатами службового розслідування притягати винних до дисциплінарної та матеріальної відповідальності, а в необхідних випадках направляти матеріали службового розслідування до правоохоронних органів для притягнення винних у розкраданні до кримінальної відповідальності.

4. Проведення ретельного розслідування кожного виходу обладнання з ладу і при визначенні винного стягувати завдані збитки на підставі договору про повну матеріальну відповідальність.

5. Ліквідувати зайве і мало використовуване обладнання, скоротити кількість невстановленого обладнання.

6. Поліпшити забезпечення матеріально-технічними ресурсами, підвищення ефективності виробництва.

7. Переглянути план профілактичного обслуговування обладнання.

8. Впровадження ведення бази найбільш часто повторюваних несправностей обладнання з метою створення запасу необхідних запчастин і ремонтних матеріалів.

9. Модифікувати інвентарні картки обліку основних засобів, включивши показники про переоцінку основних засобів за справедливою вартістю; суму нарахованої амортизації, скоригованої за справедливою вартістю; зміни первісної (справедливої) вартості об'єкта основних засобів; витрати на підтримку основних засобів в робочому стані; джерела фінансування придбання об'єктів основних засобів.

10. Для забезпечення раціональної організації бухгалтерського обліку основних засобів необхідно доповнити облікову політику підприємства необхідними уточненнями, в тому числі:

- детально розкрити порядок зміни вартості основних засобів в результаті дообладнання, переоцінки і часткової ліквідації, порядок обліку та фінансування ремонту виробничих основних засобів;
- відобразити спосіб прийняття до бухгалтерського обліку коштів цільового фінансування;
- детально розкрити інформацію про інвентаризацію основних засобів;
- розробити і навести перелік типових форм документування операцій з основними засобами;
- розробити та доповнити оптимально зручний план аналітичних та синтетичних рахунків та субрахунків;
- відобразити порядок створення резервів і т.д.

Підвищення ефективності використання основних засобів в даний час має величезне значення, тому що саме основні засоби є матеріальним втіленням науково-технічного прогресу - головного чинника підвищення ефективності будь-якої діяльності.

Отже, для вдосконалення теоретичних та практичних основ організації обліку основних засобів необхідно розширювати їх управлінські можливості з максимальним пристосуванням до потреб, що виникають при прийнятті управлінських рішень у суб'єктів підприємницької діяльності щодо руху основних засобів та ефективності їх використання.

Висновки до розділу 2

Облік основних засобів являє собою трудомісткий і послідовний процес, починаючи з обліку зберігання основних засобів та закінчуючи розрахунком ефективності основних засобів. Сутність обліку проявляється в забезпеченні збереження основних засобів, у виявленні порушень і зловживань,

встановлення їх причин, а також в розробці заходів щодо їх усунення та недопущення в майбутньому, розрахунку ефективності використання основних засобів.

В умовах ринкової економіки одним із важливих завдань обліку є правильне і своєчасне відображення надходження, вибуття і переміщення основних засобів.

Розглянувши всі види операцій з основними засобами в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» можна зробити наступні висновки:

1. Основні засоби відображаються в балансі підприємства в якості активів, якщо одночасно виконуються критерії: ймовірно отримання майбутніх економічних вигод від використання активу та вартість активу може бути достовірно оцінена.

2. Для обліку основних засобів підприємство використовує типові бланки.

3. Компанія капіталізує всі витрати, пов'язані з модернізацією, реконструкцією об'єкта основних засобів.

4. Строк корисного використання основних засобів розраховується підприємством у момент їх прийняття на облік.

5. Амортизація основних засобів розраховується: виробничим методом - для активів, які призначені для виробництва певного обсягу продукції, для яких можна з достатнім ступенем достовірності оцінити передбачуваний до виробництва обсяг продукції; прямолінійним методом - для всіх інших основних засобів.

6. На кожну звітну дату компанія проводить перевірку на наявність ознак, що вказують на можливе знецінення активу.

7. Строки корисного використання основних засобів систематично переглядаються в рамках проведення інвентаризації, а також після проведення модернізації об'єктів.

8. Якщо балансова вартість об'єкта істотно відрізняється від його справедливої вартості, здійснюється переоцінка основних засобів.

9. Якщо балансова вартість об'єкта істотно відрізняється від його справедливої вартості, здійснюється переоцінка основних засобів. При переоцінці основних засобів компанія застосовує метод повного списання накопиченого зносу, доводячи чисту балансову вартість до справедливої вартості основного засобу.

10. На кожну звітну дату компанія проводить перевірку на наявність ознак, що вказують на можливе знецінення активу.

Бухгалтерський облік основних засобів в ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» поставлений належним чином. Облікова політика відповідає законодавчій базі бухгалтерського обліку. Визначено перелік об'єктів основних засобів і терміни проведення інвентаризації. Обрана єдина політика нарахування амортизації основних засобів, що дає можливість застосовувати більш прогресивні методи нарахування амортизації. По об'єктах основних засобів правильно вибрані шифри і норми амортизаційних відрахувань. Основні засоби застраховані на випадок стихійних лих, що може запобігти негативним фінансовим наслідкам.

РОЗДІЛ 3

КОНТРОЛЬ ЗА НАЯВНІСТЮ ТА ВИКОРИСТАННЯМ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

3.1. Роль і значення контролю в діяльності підприємства

Питання управління основними засобами набувають все більшого значення в умовах кризової економіки та нестабільного зовнішнього середовища функціонування бізнесу. Недостатність і збільшення вартості зовнішніх фінансових ресурсів створює необхідність в оптимізації всіх процесів управління, пов'язаних з основними засобами.

Виробничо-господарська діяльність підприємства забезпечується не тільки за рахунок використання матеріальних, трудових, фінансових резервів, а й за рахунок основних фондів, засобів праці і матеріальних умов процесу праці. Щоб відбувалося нормальне функціонування підприємства, необхідна наявність визначених засобів і джерел. Основні виробничі фонди, що складаються з будівель, споруд, машин, обладнання та інших засобів праці, які беруть участь в процесі виробництва, є найголовнішою основою діяльності організації [30, с.65].

Контроль - це система спостережень і перевірки відповідності процесу функціонування керованого об'єкта прийнятим управлінським рішенням, визначення результатів управлінських впливів на керований об'єкт і відхилень, допущених в ході виконання цих рішень.

Трактування поняття «контроль» є неоднозначним. Одне визначення дає характеристику контролю як процесу спостереження і перевірки виробничої і фінансово-господарської діяльності підприємств, здійснюваного відповідними суб'єктами управління з метою виявлення відхилень від встановлених параметрів цієї діяльності, усунення та попередження негативних явищ і тенденцій [31]. Інше визначає контроль управлінською діяльністю, завданням якої є кількісна та якісна оцінка, облік результатів роботи організації; або є

заключним етапом управлінського циклу і початком нового циклу, здійснює порівняння кінцевих результатів і всього процесу функціонування і керуючої системи з наперед заданими параметрами, цілями і обмеженнями [29].

І.В. Бойко визначає контроль як систему спостережень і перевірки процесу функціонування та фактичного стану керованого об'єкта з метою оцінки обґрунтованості та ефективності прийнятих управлінських рішень і результатів їх виконання, виявлення відхилень від вимог цих рішень, усунення несприятливих явищ і сигналізації про них, при необхідності, компетентним органом [31, с. 63].

Економічна література не має єдиної точки зору щодо визначення поняття «контроль». Ведуться суперечки про визначення контролю як самостійної функції, або ж допоміжної ролі у всіх інших функціях. Також розбіжність та неоднозначність трактувань полягає в тому, що в одному визначенні контроль є постійним та безперервним під час своєї діяльності, в іншому – що він є обмеженим та проводиться на етапі завершення діяльності організації.

Тому, поняття контроль слід розглядати в трьох основних аспектах:

1. Контроль як систематична і конструктивна діяльність керівників, органів управління, одна з їх основних управлінських функцій, тобто контроль як діяльність.

2. Контроль як завершальна стадія процесу управління, основою якої є механізм зворотного зв'язку.

3. Контроль як невід'ємна складова процесу прийняття та реалізації управлінських рішень, яка безперервно бере участь в цьому процесі від його початку і до завершення.

Сутність контролю полягає в забезпеченні отримання достовірної та актуальної інформації, що відповідає фактичному стану справ.

Головними функціями є:

- надання інформації для прийняття управлінських рішень;
- попередження незаконних та неекономічних господарських операцій;

- виявлення порушень у господарській діяльності та встановленні їх причин;
- узагальнення передового досвіду господарської діяльності
- здійснення контролю та планування діяльності підприємства [12, с. 8-9].

Метою контролю є запобігання, попередження та виявлення вже існуючих негативних тенденцій.

Контроль включає в себе елементи властиві обліку і аналізу:

- теоретико-концептуальні елементи (мета, об'єкт, предмет, завдання, функції, нормативно-правові акти, стандарти і т. п.);
- методичні елементи (факти господарської діяльності, елементи методу обліку, специфічні методи аналізу);
- організаційні елементи (організація, реєстри, форма обліку, робочий план рахунків, внутрішня звітність, аналітичні таблиці, тощо).

Контроль може виправляти помилки в діях всіх функцій управління - планування, обліку, аналізу та регулювання.

Під час здійснення контролю використовується різна інформація: звітна, облікова, планова та статистична. Ця інформація дає можливість коригувати управлінські рішення.

До основних методів контролю належать: аналіз, дослідження, перевірка, аудит та ревізія.

Контроль здатний виявити слабкі сторони в діяльності підприємства та завдяки оптимальному використанню ресурсів та резервів уникати кризових ситуацій.

3.2. Внутрішній контроль та аудит обліку основних засобів

Питання організації обліку і дієвого контролю основних засобів заслуговують особливої уваги, оскільки основні засоби складають основу матеріально-технічної бази будь-якого підприємства.

Внутрішній контроль та аудит на підприємствах є важливою частиною сучасної системи управління, що дозволяє досягати цілі, поставлені власниками з мінімальними витратами. Цей вид внутрішнього контролю здійснюється на практиці внутрішніми аудиторами і внутрішніми контролерами.

Внутрішній контроль – процес, спрямований на досягнення стратегічних довгострокових цілей підприємства, які реалізуються системою заходів прийнятою управлінським персоналом підприємства.

Одним з важливих напрямків внутрішнього контролю є контроль основних засобів. Адже саме основні засоби займають значну частину активів і мають істотний вплив на діяльність організації та фінансові показники діяльності організації. Наявність дієвої системи внутрішнього контролю основних засобів викликає інтерес, як з боку власників, так і з боку управлінського персоналу.

Необхідність внутрішнього контролю основних засобів обумовлена впливом зовнішнього середовища і ускладненням управління активами, зміною пріоритетів в управлінні з виявленням порушень та оцінки ризиків. Внутрішній контроль є основним джерелом інформаційного забезпечення керівника організації.

Основні завдання внутрішнього контролю за основними засобами в організаціях - це перевірка правильності ведення обліку основних засобів, відображення їх в звітності та ефективності їх використання.

Внутрішній контроль розглядають як управлінський процес, що дозволяє виявити недоліки, порушення з метою їх виправлення та попередження негативних фінансових ризиків для організації.

Побудова внутрішнього контролю на ділянці обліку основних засобів є важливим завданням, оскільки капітальні вкладення припускають рух значних фінансових потоків і пов'язані з витратою чималих сум. Відсутність системи запобігання помилок, порушень і зловживань в даній області обліку може негативно позначитися на загальному добробуті організації.

Організація внутрішнього контролю обліку основних засобів в ТОВ «Першотравнський ремонтно-механічний завод» базується на розумінні суті даного процесу, який здійснюється в наступній послідовності:

- постановка цілей, визначення завдань, принципів і вибір об'єктів контролю;
- розподіл повноважень суб'єктів в рамках системи внутрішнього контролю, визначення порядку їх взаємодії;
- виявлення взаємозв'язку засобів і методів контролю інвестиційної діяльності;
- виконання процедур контролю за кожним поставленим завданням і досягнення поставлених цілей контролю.

Внутрішній контроль обліку основних засобів за часом проведення може бути попереднім, поточним і наступним.

Для правильної організації системи внутрішнього контролю в ТОВ «Першотравнський ремонтно-механічний завод» на ділянці обліку основних засобів було розроблено поетапну схему, яка містить задачі контролю, процедури контролю та відповідальних осіб. Дані представлено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Організація системи внутрішнього контролю на ділянці обліку основних засобів в ТОВ «Першотравнський ремонтно-механічний завод»

Вид контролю	Задачі контролю	Процедури контролю	Відповідальні особи
Попередній	Аналіз майбутніх фінансових результатів і грошових потоків від використання основних засобів, а також попередження можливих порушень законодавчих і нормативних актів.	1. Перевірка операцій з придбання ОЗ.	Керівник організації, фінансовий директор та ін.
		2. Контроль угод і операцій з придбання ОЗ з метою обґрунтування їх здійснення.	Гол. бухгалтер, керівник організації, гол. економіст.
Поточний	Аналіз операції щодо здійснення фінансово-господарських операцій руху основних засобів,	1. Перевірка правильності документального оформлення операцій з придбання ОЗ.	Гол. бухгалтер або уповноважена особа.

Продовження таблиці 3.1.

	виявити порушення і вжити заходів щодо їх усунення.	2. Контроль за дотриманням правильності відображення на рахунках бух. обліку надходження і вибуття об'єктів ОЗ.	Гол. бухгалтер або уповноважена особа, керівник.
		3. Перевірка правильності нарахування амортизаційних відрахувань по об'єктах ОЗ.	Гол. бухгалтер або уповноважена особа, керівник.
		4. Підтвердження відповідності операцій нормативним, законодавчим документам і встановленим внутрішнім вимогам.	Гол. бухгалтер або уповноважена особа, керівник, юрист.
Наступний	Встановити і виправити виявленні порушення і помилки на ділянці обліку основних засобів.	1. Контроль фактичної величини понесених витрат і виявлення відхилень від їх планових величин.	Гол. бухгалтер або уповноважена особа, гол. економіст, керівник.
		2. Аналіз ефективності використання об'єктів ОЗ.	Гол. бухгалтер або уповноважена особа, керівник.
		3. Визначення посадових осіб, які допустили необґрунтовані витрати в ході операцій з ОЗ.	Гол. бухгалтер або уповноважена особа, керівник.
		4. Розробка заходів щодо усунення негативних явищ при здійсненні операцій з ОЗ.	Гол. бухгалтер або уповноважена особа, гол. економіст.

Таким чином, ефективним буде вважатися внутрішній контроль обліку основних засобів при якому:

- надходження, створення і вибуття об'єктів основних засобів документально правильно оформлено і своєчасно відображено в регістрах обліку;
- операції з придбання та вибуття об'єктів основних засобів відображені вірно на рахунках бухгалтерського обліку;
- правильно вказана вартість об'єктів основних засобів, що придбалися або вибули;

- дотримані положення законодавства щодо обліку об'єктів основних засобів;
- вірно відображена інформація про об'єкти основних засобів у бухгалтерській звітності у відповідності з даними первинних документів і бухгалтерських регістрів;
- не рідше одного разу на рік проводиться інвентаризація об'єктів основних засобів.

Таким чином, створення ефективної системи внутрішнього контролю обліку основних засобів в ТОВ «Першотравнський ремонтно-механічний завод» можливе при застосуванні відповідної методики системи внутрішнього контролю та дотриманні правильної послідовності організації на даній ділянці обліку. Вона має на меті здійснення ряду контрольних процедур і розподіл функцій відповідальності.

Будь-який суб'єкт господарювання має на меті створення системи контролю, яка б могла виявляти помилки та запобігати їх повторення в майбутньому, сприяти підвищенню ефективності роботи. Однак, навіть добре налагоджена і правильно організована система контролю потребує оцінки своєї ефективності та економічності. Цю функцію виконує внутрішній аудит.

Поняття внутрішнього контролю часто ототожнюють з поняттям внутрішнього аудиту, але між ними є відмінності. В таблиці 3.2. наведено порівняльну характеристику цих двох понять.

Таблиця 3.2.

Відмінність внутрішнього аудиту від внутрішнього контролю

Ознака	Внутрішній аудит	Внутрішній контроль
Завдання	Перевірка достовірності фінансової звітності	Контроль за здійсненням господарської діяльності підприємства з точки зору законності, доцільності, достовірності
Функції	Контроль, аналіз фінансової звітності	Контроль, аналіз господарської діяльності підприємства
Об'єкт	Стан ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, фінансова звітність, стан активів підприємства забезпеченість підприємства	Ризик господарських операцій, тобто рух наявного на підприємстві майна, що знаходиться на його території, джерел його надходження, створення та розподіл прибутку, зміна власника та перерозподіл власності.

Продовження таблиці 3.2.

Суб'єкт	Служба внутрішнього аудиту	Керівники структурних підрозділів
Предмет	Сукупність інформації, що є суттєвою при прийнятті управлінських рішень.	Господарські операції від отримання ліцензії (дозволу) на діяльність до отримання прибутку та його розподілу.
Орієнтація	Інтереси власника	На потреби керівника для прийняття управлінських рішень
Залежність	Незалежний від керівника	Залежить від завдань керівника
Характер здійснення	Наступний контроль діяльності підприємства	Поточний контроль діяльності підприємства
Регламентация	Регламентований внутрішніми документами	Не регламентований жодними внутрішніми документами
Наявність ризику	Аудиторський ризик	Відсутній
Звітування	Перед власниками підприємства	Перед функціональним керівником

Отже, порівнявши внутрішній аудит та внутрішній контроль можна сказати, що внутрішній контроль включає в себе внутрішній аудит, який в свою чергу є допоміжним способом контролю у питаннях правомірності та ефективності діяльності організації та її окремих підрозділів, орієнтований на забезпечення власників достовірною інформацією про фінансовий і майновий стан підприємства. Ці дві системи взаємопов'язані між собою, оскільки показники внутрішнього аудиту залежать від ефективності провадження внутрішнього контролю.

Використання внутрішнього аудиту виправдане підвищенням ефективності управління.

Мета внутрішнього аудиту полягає в отриманні повної та достовірної інформації для прийняття управлінських рішень та захисті інтересів власників в питаннях збереження та ефективного використання ресурсів підприємства.

Головним завданням внутрішнього аудиту є проведення якісної перевірки, надання рекомендацій по виправленню виявлених порушень та помилок і контроль за їх виконанням.

Внутрішній аудит основних засобів виконує такі завдання:

- перевірка правильності відображення операцій з основними засобами;
- перевірка використання, збереження та попередження псування основних засобів;

- формування первісної вартості основних засобів;
- з'ясування доцільності використання методів амортизації;
- контроль дотримання норм нарахування амортизації;
- перевірка дотримання вимог документального оформлення;
- виявлення неліквідних та непридатних для використання основних засобів;
- аналіз ефективності використання основних засобів;
- перевірка розкриття інформації у облікових регістрах та формах фінансової звітності.

Джерелами інформації внутрішнього аудиту основних засобів є:

1. Наказ про облікову політику.

2. Первинні документи з операцій надходження, вибуття, інвентаризації, реалізації, нарахування амортизації, ліквідації (інвентарні картки, накладні, акти приймання-передачі ОЗ, акти ліквідації ОЗ, акти переоцінки, дефектні акти, відомості нарахування амортизації, акти виконаних робіт з ремонту ОЗ, угоди про капітальний ремонт з підрядними організаціями тощо).

3. Облікові регістри аналітичного і синтетичного обліку (журнали-ордери).

4. Головна книга.

5. Звітність.

Нормативно правовою базою для здійснення аудиту основних засобів є: Податковий кодекс України; Цивільний кодекс України; Господарський кодекс України; Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; Бюджетний Кодекс України із змінами та доповненнями; Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»; Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; Методичні рекомендації щодо бухгалтерського обліку основних засобів; Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору; Державний класифікатор України «Класифікація основних фондів»; Порядок

складання фінансової, бюджетної та іншої звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів; Наказ Міністерства фінансів України.

Для проведення ефективної перевірки та формування рекомендацій аудитору необхідно мати весь можливий перелік інформації щодо основних засобів. Від обсягу наданої інформації, висновків та довідок з різних відділів залежить обґрунтованість та повнота висновків та рекомендацій внутрішнього аудитора.

При аудиті основних засобів використовують такі методи: опитування, фактична перевірка, документальна перевірка, порівняння, перерахунок та вибіркове дослідження.

Внутрішній аудитор при проведенні перевірки по основним засобам повинен виявити:

1. Повноту і своєчасність заповнення первинної документації. Первинна документація заповнюється за основними засобами в момент їх прийняття в монтаж, на баланс або зберігання.

2. Обґрунтованість віднесення окремих активів до основних засобів. Як відомо, до основних засобів відноситься майно підприємства, яке бере участь або створює умови для виробничого процесу, придбано не для перепродажу і строк корисного використання якого перевищує 12 місяців.

3. Правильність визначення первісної вартості, яка в залежності від напрямку надходження основних засобів може формуватися по різному.

4. Своєчасність нарахування амортизації по знову введених об'єктах основних засобів.

5. Відповідність методів нарахування амортизації позицій, викладених в обліковій політиці підприємства.

6. Правильність розрахунку амортизаційних відрахувань.

7. Правильність розрахунку переоцінки основних засобів, яка може проводитися відповідно до чинного законодавства 1 раз в рік на початку фінансового року як за всіма, так і за окремими видами основних засобів.

8. Правильність включення витрат на проведення ремонту основних засобів.

9. Правильність створення резерву на ремонт основних засобів, якщо це передбачено обліковою політикою.

10. Своєчасність прийняття ПДВ до заліку при розрахунку з бюджетом по придбаних основних засобах - на місяць надходження основних засобів.

11. Правильність оформлення документів і обліку оренди нерухомості.

Аудит основних засобів проводиться за такими етапами:

1 етап (підготовчий) – аудитор планує перевірку та розробляє план аудиту, здійснює оцінку системи внутрішнього контролю та рівня суттєвості, складає програму проведення аудиту.

2 етап (фактичний) - аналіз результатів попередніх інвентаризацій, спостереження за ходом проведення інвентаризації.

3 етап (основний) – виконання аудиторських процедур відповідно до програми аудиту: здійснюється контроль за дотриманням чинного законодавства, перевірка правильності документального оформлення операцій з ОЗ (оприбуткування, вибуття, ліквідація, переоцінка), контроль розрахунку амортизаційних відрахувань, перевірка відповідності даних синтетичного та аналітичного обліку, встановлення ефективності використання основних засобів.

4 етап (завершальний) – узагальнення результатів перевірки, формування висновків та підготовка пропозицій щодо усунення недоліків, складання аудиторського висновку.

Для визначення рівня організації та стану справ, оцінки системи надійності внутрішнього контролю за організацією з обліку основних засобів внутрішній аудитор розробляє опитувальний лист (Таблиця 3.3.).

Таблиця 3.3.

Тест внутрішнього контролю основних засобів

№ з/п	Питання	Відповіді		Інф. відсутня	Примітки
		Так	Ні		
1	Чи висвітлені у наказі про облікову політику методологічні принципи обліку основних засобів?	+			
2	Чи є в організації власні основні засоби?	+			
3	Чи проводиться інвентаризація ОЗ в установлені законодавством строки?	+			
4	Чи є в організації графік документообігу з обліку ОЗ?		+		Необхідно розробити
5	Чи є в організації спеціалізовані документи з обліку ОЗ?	+			
6	Чи ведуться реєстри аналітичного обліку для різноманітних об'єктів основних засобів: картки, відомості?	+			
7	Чи є в організації рух ОЗ і чи правильно воно відображено в первинних документах?	+			Рух ОЗ відображено вірно в документах
8	Чи проводиться інвентаризація основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів у разі: - зміни матеріально відповідальних осіб; - крадіжок, пограбування, стихійного лиха; - зміни керівника підприємства?	+			
9	Результати інвентаризації ОЗ правильно відображаються в бухгалтерському обліку?	+			
10	Чи проводить організація переоцінку ОЗ і чи правильно вона відображена в бухгалтерському обліку?	+			Переоцінка відображена правильно
11	Чи є в наявності технічна документація на основні засоби?	+			
12	Чи визначені в обліковій політиці умови віднесення витрат, пов'язаних із ремонтами та поліпшенням основних засобів?	+			
13	Чи діє на підприємстві система внутрішнього контролю?	+			

Методами збору аудиторських доказів при проведенні внутрішнього аудиту основних засобів є: спостереження, інвентаризація, арифметична

перевірка, опитування, перевірка по суті. Програма внутрішнього аудиту основних засобів, являє собою детальний перелік завдань перевірки із зазначенням перевірених питань, аудиторських доказів, нормативної бази та позначки внутрішнього аудитора про наявність контролю.

Планування аудиту - один з найважливіших етапів аудиторської перевірки, на якому виробляється оптимальна стратегія і тактика проведення аудиту з урахуванням індивідуальних особливостей суб'єкта, який перевіряється. Від того, як аудитор спланував проведення перевірки, залежить раціональність використання трудоресурсів аудиторської організації, мінімізація витрат і часу проведення аудиту, ризик не виявлення суттєвих помилок у фінансовій (бухгалтерській) звітності клієнта.

При плануванні аудиту обов'язковим є складання плану аудиту, який буде містити інформацію про процедури та завдання аудиту підприємства. В таблиці 3.4. наведено орієнтовний план аудиту основних засобів підприємства.

Таблиця 3.4.

Програма аудиту основних засобів

№ з/п	Мета і завдання аудиту	Аудиторські процедури	Аудиторські докази	Методичні прийоми аудиту
1	Перевірка дотримання вимог законодавства щодо організації обліку основних засобів	1. Перевірка відповідності чинному законодавству установчих документів. 2. Визначення форми бухгалтерського обліку. 3. Ознайомлення з обліковою політикою підприємства та елементами, що висвітлені в ній про ОЗ. 4. Ознайомлення з графіками інвентаризації ОЗ.	П(С)БО 7, Наказ про облікову політику, установчі документи, інвентаризаційні документи	Юридична перевірка
2	Аудит операцій з надходження та вибуття основних засобів	1. Визначення напрямів надходження основних засобів на підприємство. 2. Перевірка правильності формування первісної вартості ОЗ. 3. Перевірка документального	Акти приймання-передачі, накладні, податкові накладні, інвентарні картки.	Логічна, арифметична, взаємна, візуальна перевірки

Продовження таблиці 3.4.

		оформлення операцій з надходження ОЗ. 4. Перевірка правильності визнання первісної вартості. об'єктів ОЗ. 5. Перевірка правильності обліку вибуття ОЗ.		
3	Перевірка наявності та збереження основних засобів на підприємстві.	1. Перевірка наявності ОЗ на підприємстві. Здійснення візуальної перевірки умов збереження основних засобів. 2. Встановлення матеріально відповідальних осіб за зберігання ОЗ. 3. Перевірка матеріалів інвентаризації ОЗ.	Договори матеріальної відповідальності, інвентарні картки, технічні паспорти, накладні на внутрішнє переміщення	Юридичний візуальний, інвентаризації
4	Перевірка правильності нарахування амортизації (зносу) основних засобів.	1. З'ясування методів амортизації, які використовуються організацією. 2. Перевірка правильності формування первісної вартості ОЗ. 3. Перевірка відповідності розрахунку методом амортизації з розрахунковими даними бухгалтерії. 4. Перевірка відповідності даних в розрахунках з даними в звітності.	Наказ про облікову політику, відомість нарахування амортизації	Арифметичний, співставлення
5	Перевірка операцій з ремонту, переоцінки та поліпшення основних засобів.	1. З'ясування доцільності та правомірності здійсненого ремонту. 2. Перевірка правильності відображення в обліку витрат з ремонту ОЗ. 3. Перевірка правильності відображення операцій з переоцінки ОЗ.	Акти виконаних робіт, кошториси витрат, накладні, податкові накладні, договори з підрядниками	Арифметичний, зіставлення, логічна
6	Перевірка відповідності даних аналітичного та синтетичного обліку основних засобів.	1. Порівняння та з'ясування відповідності даних синтетичного та аналітичного обліку ОЗ. 2. Перевірка узгодженості показників фінансової	Рахунки обліку, журнал, відомість, Головна книга, оборотна відомість,	Документальний, арифметичний, порівняльний,

Продовження таблиці 3.4.

		звітності з показниками синтетичного обліку та обліковими регістрами.	фінансова звітність	аналітичний
7	Узагальнення результатів аудиту	1. Оформлення аудиторського звіту, акту виконаних робіт. 2. Формування висновків та пропозицій щодо усунення недоліків.	Аудиторський звіт, аудиторський висновок	

Програма внутрішнього аудиту основних засобів дозволить провести якісний контроль за всіма викладеним в ній питаннями, виявити помилки та виправити їх відповідно до чинного законодавства.

3.3. Напрями вдосконалення контролю основних засобів

Успішне функціонування будь-якої організації важко уявити без основних засобів. Наявність основних засобів вимагає постійного контролю за їх ефективністю використання для управління виробничою діяльністю.

Тому, кожна організація повинна постійно здійснювати контроль за наявністю, рухом, збереженням і ефективністю використання основних засобів. Вся ця інформація в сукупності дозволить організації виявити шляхи і невикористані резерви підвищення ефективності основних засобів, а як наслідок своєчасно виявити відхилення, які в подальшому можуть серйозно вплинути на діяльність організації.

Важливою умовою забезпечення збереження майна та запобігання фактів крадіжок, недостач, псування, втрат є створення належних умов зберігання основних засобів у виробничих підрозділах і на об'єктах господарювання. Тому одним з головних завдань внутрішнього контролю є контроль за станом збереження основних засобів і дотриманням відповідних правил і вимог з цього питання.

Головним завданням збереження основних засобів є завчасно, в ході періодичних планових перевірок, виявляти факти порушення правил

зберігання матеріальних цінностей, які можуть привести до: крадіжок, нестач, псування і інших втрат основних засобів. Необхідно завчасне інформування керівника підприємства для негайного вживання заходів щодо усунення згаданих фактів.

Для поліпшення системи внутрішнього аудиту необхідно посилити контроль за своєчасним і правильним оформленням документації із заповненням усіх обов'язкових реквізитів в них. виправлення повинні бути обумовлені в обов'язковому порядку особою, яка зробила виправлення в документі.

Більше уваги в господарській діяльності слід приділити і проведенню інвентаризації основних засобів, яка є одним з важливих етапів контролю, оскільки за допомогою інвентаризації контролюється робота матеріально-відповідальних осіб за збереженням інвентарних об'єктів. Так, ревізійній комісії в першу чергу необхідно подбати про проведення не тільки повних, але і при необхідності часткових контрольних або вибіркової інвентаризації об'єктів основних засобів.

Інвентаризація основних засобів - один з найбільш відповідальних етапів роботи інвентаризаційної комісії. Адже потрібно перевірити і документально підтвердити не тільки фактичну наявність активів, але і стан кожного об'єкта, достовірність його оцінки.

Інвентаризація основних засобів відповідно до законодавства про бухгалтерський облік проводиться не рідше одного разу на рік. Ця процедура допомагає виявити надлишки, ліквідувати пересортицю і оприбуткувати невраховане майно.

Процес проведення інвентаризації досить трудомісткий, що може стати великою проблемою для компанії з великою кількістю майна, об'єктів інвентаризації та матеріально відповідальних осіб. У будь-якому випадку, незалежно від розмірів підприємства і кількості основних засобів, процес організації та проведення інвентаризації вимагає професійного і уважного підходу.

Найчастіше інвентаризація основних засобів проводиться в кінці фінансового року, що дозволяє відобразити в річному звіті реальну суму активів компанії. Однак саме в цей час завантаження співробітників досягає своїх пікових величин, тому вважається доцільним залучати для проведення інвентаризації незалежних фахівців. Але в епоху цифрових технологій стає можливим виконання інвентаризації автоматично та дистанційно без залучення сторонніх осіб та організацій завдяки дронам.

Дрон – це мобільний безпілотний транспортний засіб заздалегідь запрограмований для виконання конкретного завдання в повітрі, на суші або під водою [32].

Інвентаризація силами штатного персоналу часто викликає зайві незручності і відволікає працівників від їх основної роботи. Саме тому використання нового та перспективного методу інвентаризації дронами – рішення, яке дає масу очевидних переваг (рис. 3.1.).

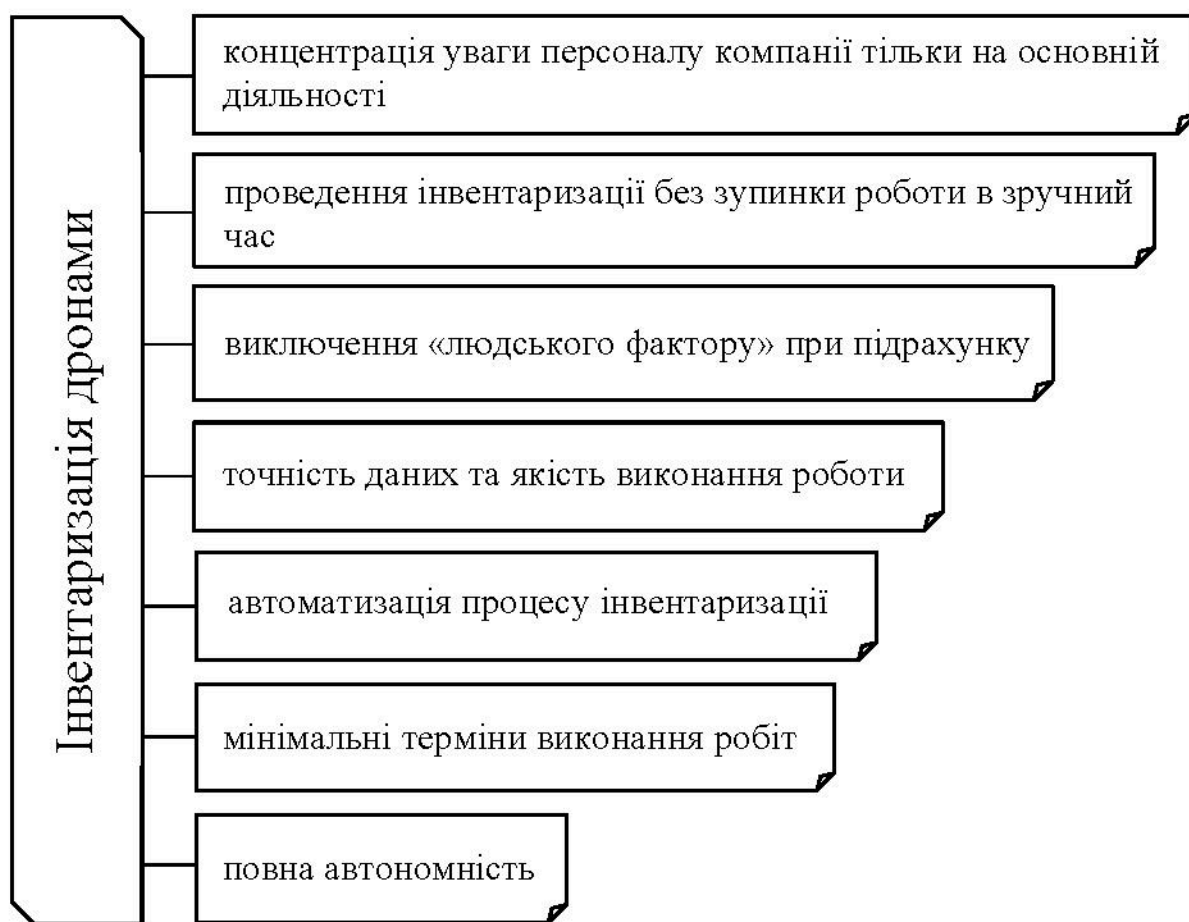

Рис. 3.1. Переваги інвентаризації дронами

Дрони здатні проводити інвентаризацію автоматично в будь який час та без участі людини. Об'єкти основних засобів повинні мати маркування та штрих кодування, які дрон зможе зчитувати під час польоту. Точність системи зчитування дронів – 99 %.

Інформація, яка отримується під час інвентаризації передається на сервер. В підсумку – отримуємо досконалу та спрощену систему інвентаризації, яка включає такі етапи:

1. Автоматична ідентифікація об'єктів інвентаризації за допомогою дрона.
2. Отримання електронної бази даних наявних об'єктів ОЗ.
3. Закріплення місцезнаходження ОЗ на момент інвентаризації.
4. Отримання інформації про матеріально-відповідальних осіб за кожним об'єктом ОЗ.
5. Звірка отриманих результатів перерахунку з бухгалтерськими даними
6. Виявлення неврахованих, відсутніх основних засобів, аналіз пересортиці.

Рекомендується для контролю за збереженням основних засобів проводити крім планових інвентаризацій (1 раз в рік), здійснювати і вибірккові перевірки (інвентаризації). Оформлювати результати інвентаризації актами інвентаризації.

В таблиці 3.5. наведено узагальнюючі рекомендації щодо вдосконалення обліку і контролю основних засобів із зазначенням ефекту від застосування та впровадження запропонованих заходів.

Таблиця 3.5.

**Заходи для вдосконалення обліку і контролю основних засобів в
ТОВ «Першотравеньський ремонтно-механічний завод»**

Заходи	Ефект
Посилити контроль за правильним оформленням первинних документів по руху основних засобів і своєчасним оформленням регістрів аналітичного обліку.	Зменшення неточностей при оформленні первинних документів по руху основних засобів.
Забезпечити контроль за дотриманням умов та порядку проведення інвентаризації основних засобів.	Виявлення розбіжностей між даними обліку і фактичною наявністю основних засобів.

Продовження таблиці 3.5.

Створити постійно діючу комісію для проведення службового розслідування за виявленими фактами нестач і розкрадань.	Покарання винних у розкраданні осіб для не повторення подібних ситуацій в майбутньому.
Проведення ретельного розслідування кожного виходу обладнання з ладу і при визначенні винного стягувати завдані збитки на підставі договору про повну матеріальну відповідальність.	Повна відповідальність винних осіб за завдані збитки. Мотивація працівників до раціонального використання і збереження цінностей підприємства.
Ліквідувати зайве і мало використовуване обладнання, скоротити кількість невстановленого обладнання.	Раціональне використання виробничих потужностей, підвищення ефективності виробництва за рахунок модернізації та заміни старого обладнання на нове.
Переглянути план профілактичного обслуговування обладнання.	
Поліпшити забезпечення матеріально-технічними ресурсами, підвищення ефективності виробництва.	
Впровадження ведення бази найбільш часто повторюваних несправностей обладнання з метою створення запасу необхідних запчастин і ремонтних матеріалів.	Зменшення часу на ремонт несправностей обладнання та мінімізація простоїв у виробництві.
Частіше проводити інвентаризації основних засобів. Не тільки повних, але і при необхідності часткових контрольних або вибіркової інвентаризації об'єктів основних засобів.	Забезпечення контролю роботи матеріально-відповідальних осіб за збереженням інвентарних об'єктів. Контроль відповідності даних обліку і фактичною наявністю основних засобів. Виявлення фактів порушення правил зберігання матеріальних цінностей, які можуть привести до: крадіжок, нестач, псування і інших втрат основних засобів.
Здійснювати контроль за наявністю, рухом, збереженням і ефективністю використання основних засобів.	Виявлення шляхів і невикористаних резервів підвищення ефективності основних засобів, а як наслідок своєчасне виявлення відхилень, які в подальшому можуть серйозно вплинути на діяльність організації.
Запропоновано впровадження нових технологій. Використання дронів при інвентаризації основних засобів.	Економія часу, точність даних, зручність проведення, автономність та автоматизація інвентаризаційних процесів.

Впровадження зазначених заходів дозволить більш раціонально використовувати основні засоби підприємства, досягти позитивного результату в управлінні окремими підрозділами та сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємства в цілому.

Висновки до розділу 3

Основні засоби на підприємствах становлять більшу частину активів і тому повинні піддаватися особливому контролю з боку, як самої організації, так і державних наглядових органів.

Контроль являє собою систему заходів, яка дозволяє своєчасно виявляти недоліки в роботі підрозділів і причини їх утворення. Крім того, завдяки внутрішньому контролю своєчасно виявляються недоліки, приховані резерви і ризики, яким піддається підприємство, і на підставі отриманих висновків проводяться необхідні заходи для вдосконалення діяльності та обмеження ризиків діяльності державних унітарних підприємств.

Внутрішній контроль основних засобів слід розглядати як систему дій, яка застосовується з метою підвищення ефективності використання основних засобів і раціонального використання власних активів підприємства.

Внутрішній аудит основних засобів являє собою спосіб контролю за правомірністю, правильністю та своєчасністю документального оформлення операцій, ефективністю діяльності окремих підрозділів підприємства орієнтований на забезпечення достовірною інформацією власників організації щодо фінансового стану підприємства.

Розглянувши та порівнявши поняття внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту можна зробити висновки про те, що внутрішній контроль включає в себе внутрішній аудит, який є допоміжним способом контролю за окремими підрозділами підприємства. Ці дві системи взаємопов'язані між собою, оскільки показники внутрішнього аудиту залежать від ефективності провадження внутрішнього контролю.

Ефективність діяльності організації залежить від раціональної організації внутрішнього контролю, саме тому існує необхідність у правильній організації, вдосконаленні та розробці оптимальної моделі функціонування цієї системи.

ВИСНОВКИ

Магістерська дипломна робота містить теоретичні відомості про об'єкти основних засобів, їх значення, методи використання, документальне оформлення, особливості бухгалтерського обліку та контролю. В роботі наведено пропозиції щодо вдосконалення обліку і контролю основних засобів підприємства.

Результати дослідження підтверджують те, що поставлені завдання вирішено в повному обсязі, сформульовано висновки та рекомендації, запропоновано шляхи вдосконалення розглянутої проблеми.

На підставі проведених досліджень виробничої діяльності організації та бухгалтерського обліку основних засобів можна зробити наступні висновки та пропозиції:

1. Розкрито економічну сутність основних засобів, їх класифікацію та оцінку. Основні засоби, що складаються з будівель, споруд, машин, устаткування, інструментів та інших засобів праці, які беруть участь в процесі виробництва є найголовнішою основою діяльності будь-якого промислового підприємства.

2. Проаналізувавши визначення поняття «основні засоби», наведені у нормативних документах, які визначають методологічні засади регулювання основних засобів, можна зробити висновок про те, що існують розбіжності у трактуванні, які спричиняють труднощі при визнанні об'єктів основних засобів. Розглянуто та проаналізовано основні нормативно-правові документи, які регулюють облік основних засобів: П(С)БО 7, М(С)БО 16 та Податковий кодекс України.

3. Під час виконання дипломної роботи було досліджено діяльність ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод». Проаналізувавши основні економічні показники за період з 2017 по 2019 рік, варто відзначити, що підприємство ефективно провадить свою діяльність підтвердженням цьому є зростаючі показники чистого прибутку та рентабельності. Тому, можна

зробити висновки про те, що підприємство є платоспроможним, рентабельним та прибутковим. Ведення обліку на підприємстві здійснюється відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». Облікова політика відповідає законодавчій базі бухгалтерського обліку. Системою документообігу ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» передбачено оформлення операцій з основними засобами за допомогою типових форм документів.

4. Амортизація основних засобів розраховується виробничим та прямолінійним методом в залежності від призначення основних засобів. Інвентаризація основних засобів здійснюється за графіком один раз на рік та у випадках, які передбачають обов'язкову позапланову інвентаризацію. На кожну звітну дату на підприємстві проводиться перевірка на наявність ознак, що вказують на можливе знецінення активу.

5. Для вдосконалення системи обліку основних засобів ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод» було запропоновано: посилити контроль за правильним оформленням первинних документів, ліквідувати зайве та мало використовуване обладнання, здійснити заміну зношеного та модернізувати старе обладнання, забезпечити контроль за дотриманням умов та порядку проведення інвентаризації основних засобів, створити постійно діючу комісію для проведення службового розслідування за виявленими фактами нестач і розкрадань, впровадити ведення бази найбільш часто повторюваних несправностей обладнання з метою створення запасу необхідних запчастин і ремонтних матеріалів.

6. Підтвержені необхідність і обґрунтована сукупність взаємопов'язаних елементів контролю і аудиту основних засобів. Здійснено порівняння понять внутрішнього контролю и аудиту, на підставі якого можна зробити висновок про те, що внутрішній контроль включає в себе внутрішній аудит, який в свою чергу є допоміжним способом контролю у питаннях правомірності та ефективності діяльності організації та її окремих підрозділів,

орієнтований на забезпечення власників достовірною інформацією про фінансовий і майновий стан підприємства.

7. Розроблено схему внутрішнього контролю підприємства. Вона має на меті здійснення ряду контрольних процедур і розподіл функцій відповідальності. Застосування методики системи внутрішнього контролю та дотримання правильної послідовності її організації дозволяє виявляти помилки, запобігати їх повторення в майбутньому та сприяє підвищенню ефективності роботи підприємства.

8. Для визначення рівня організації та стану справ підприємства було розроблено тест внутрішнього контролю основних засобів.

9. Обґрунтовано необхідність використання внутрішнього аудиту, який функціонує для знаходження резервів підвищення ефективності використання ресурсів підприємства. Розроблено програму аудиту основних засобів підприємства, яка дозволить провести якісний контроль за всіма викладеним в ній питаннями, виявити помилки та виправити їх відповідно до чинного законодавства.

10. Запропоновано новий підхід до інвентаризації основних засобів за допомогою дронів. Визначено переваги та етапи проведення інвентаризації з використанням нових технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шишкова Н.Л., Сидоренко Н.А. Інвентаризація основних засобів в епоху цифрової трансформації// Зб. матер. Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін» (м. Полтава, 22 жовтня 2020р.). / за ред. Пилипенко К.А. Полтава: ПДАА, 2020. – С.458-463.

2. Бухгалтерський облік : Основи обліку. Фінансовий облік. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік [Текст] : навч. посіб. / В.Сопко, З. Гуцайлюк, М. Щирба, М. Бенько. – Тернопіль : Астон, 2005. – 495 с.

3. Пушкар М.С. Фінансовий облік. [Текст] / М.С. Пушкар – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 628 с.

4. Бакаев А.С., Шнейдерман Л.З. Бухгалтерский учет Теория и практика [Текст]: учеб. пособие для вузов /А.С. Бакаев, Л.З. Шнейдерман - М.: Книжный мир, 2012.-523с.

5. Загородній А.Г. Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.

6. Бреславцева, Н.А. Бухгалтерский учет: Учебное пособие / Н.А. Бреславцева, Н.В. Михайлова, О.Н. Гончаренко. - Рн/Д: Феникс, 2012. - 318 с.

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби», затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92, зі змінами та доповненнями від 3 вересня 2012 р. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) «Основні засоби» // IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text.

9. Податковий кодекс України: [Електронний ресурс] Закон України: постанова: [прийнято Верховною Радою України 2 грудня 2010 р. № 2755-VI]:

[за станом на 01 березня 2015 р.] // Законодавство України – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

10. Богаченко, В.М. Бухгалтерський учет: Учебник / В.М. Богаченко, Н.А. Кириллова. - Рн/Д: Феникс, 2015. - 510 с.

11. Цивільний Кодекс України від 16.10.2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

12. Господарський кодекс України від 16.10.2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

13. Закон Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 03.07.20 Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

14. Бюджетний кодекс України від 14.10.20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#top>.

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.

16. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 893/4186 від 21.12.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99.#Text>.

17. Методичні рекомендації щодо бухгалтерського обліку основних засобів від 30.09.2003 № 561 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text>.

18. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору від 23.01.15 № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text>.

19. Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування від 24.01.2012 № 44

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12#Text>.

20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» від 28.07.2000 р. № 181 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>.

22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 "Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність" від 07.11.2003 № 617 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>.

23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів" від 24.12.2004 № 817 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>.

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 "Інвестиційна нерухомість" від 02.07.2007 № 779 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text>.

25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО)16 «Основні засоби» від 01.01.12 779 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text.

26. Міжнародний стандарт фінансової звітності (МСФЗ) 16 «Оренда» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS16-ukr_AH-compressed-1.pdf.

27. Міжнародний стандарт фінансової звітності МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» від 01.01.12 12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_023#Text.

28. Карагод, В.С. Международные стандарты финансовой отчетности:

Учебное пособие для бакалавров [Текст]/ В.С. Карагод, Л.Б. Трофимова. - М.: Юрайт, 2013. - 322 с.

29. Муравицкая, Н.К. Бухгалтерский учет [Текст]: учебник / Н.К. Муравицкая, Г.И. Лукьяненко. — М.: КНОРУС, 2017. — 544 с.

30. Бочаров С.А. Основы бизнеса / Бочаров С.А., Иванов А.А., Олейников С.Я. – М.: Изд. центр ЕАОИ, 2008. – 447 с. Т, 2006. – 124 с.

31. Бойко И.В. Инновационное развитие государств-участников СНГ в контексте глобальных вызовов / И.В. Бойко // Сб. материалов XII междунар. науч.-практ. конф. “Проблемы и перспективы инновационного развития экономики”. – К.: СПД Цудзинович Т.И., 2008. – С. 63.

32. Що таке БПЛА та яка різниця між термінами «дрон» та «бпла» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dut.edu.ua/ua/news-1-641-8062-scho-take-bpla-ta-yaka-riznicya-mizh-terminami-“dron”-ta-“bpla”---tematika-zustrichi-studentiv-specialnosti-kompyuterna-inzheneriya-z-fahivcyami-praktikami>.

ДОДАТОК А

Наказ про затвердження облікової політики

**ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ
«ПЕРШОТРАВЕНСКИЙ РЕМОНТНО-МЕХАНИЧЕСКИЙ ЗАВОД»****П Р И К А З**05. 01 .2017г.

г. Першотравенск

№ 3/1 - ОД

Об утверждении Учетной политики

С целью соблюдения ЗУ «О бухгалтерском учете и финансовой отчетности в Украине» от 16.07.1999 № 996-XIV с изменениями и дополнениями, во исполнение МСФО, МСБУ, Концептуальных основ финансовой отчетности и соответствующих интерпретаций, а так же для обеспечения фундаментальных качественных характеристик финансовой отчетности с учетом особенностей хозяйственной деятельности Общества.

ПРИКАЗЫВАЮ:

1. Утвердить Учетную политику ООО «Першотравенский ремонтно-механический завод», которая прилагается к данному Приказу.
2. С целью отражения хозяйственных операций в бухгалтерском учете и составления финансовой отчетности утвержденную Учетную политику применять с 01.01.2017 года.
3. Ассистенту-делопроизводителю Черновой С.В. ознакомить руководителей подразделений и сотрудников с данным приказом и Учетной политикой под роспись согласно Приложения 1.
4. Контроль за выполнением приказа оставляю за собой.

Директор

И.А. Канин

ДОДАТОК Б

Наказ про затвердження порядку документообігу первинних документів

Товариство з обмеженою відповідальністю
«Першотравенський ремонтно-механічний завод»

НАКАЗ

від 17 .03.2020 року

м. Першотравенськ

№ 04-00

**Про затвердження
Порядку документообігу первинних документів**

У цілях встановлення єдиного порядку документообігу, дотримання вимог щодо надання первинних документів до обліку, термінів закриття звітних періодів в облікових системах та формування управлінської звітності, а також для забезпечення якісних характеристик звітності

НАКАЗАЮ:

1. Затвердити та ввести в дію з 01.04.2020р. «Порядок документообігу первинних документів ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод», що наведений у Додатку 1 до цього Наказу (далі Порядок).
2. Працівникам, відповідальним за здійснення господарських операцій, при роботі з первинними документами керуватись вимогами, встановленими Порядком документообігу з моменту введення його в дію та Наказом «Про затвердження та введення в дію графіку документообігу» № 200 от 21.06.2016 р..
3. Оформлювати первинні документи українською мовою з включенням до тексту документу обов'язкових та додаткових реквізитів:
 - 3.1 Обов'язкові реквізити:
 - назва документа;
 - дата складання документа;
 - найменування та код ЄДРПОУ підприємства, від імені якої складено документ;
 - зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
 - посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;

ДОДАТОК В

Інвентарна картка обліку основних засобів

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПЕРШОТРАВЕНСЬКИЙ РЕМОНТНО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД"

Типова форма № 03-6

підприємство, організація

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ

34245509

Затверджена наказом Міністерства України від 29.12.1995 р. № 352

Код за УКУД

ІНВЕНТАРНА КАРТКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Електрокара АТ 550

повне найменування та призначення об'єкта

найменування заводу-виготовлювача

АТ 550

модель, тип, марка

Бухгалтерський запис (акт, накладна)		Первісна вартість всіх об'єктів, грн
Дата	Номер	
16	17	18
31.01.2008		17 524,17

31.05.1985

Цех, відділ, дільниця, лінія	Рахунок, суб-рахунок	Код аналітичного обліку	Первісна (балансова) вартість, грн	Код		Норма амортизації		Поправочний коефіцієнт	Устаткування		Акт про введення в експлуатацію		Дата початку сплати за основні засоби (місяць, рік)	Номер			Сумма зносу за даними перецінки на 199__р. або за документами придбання	Рік випуску (побудови)	Дорогоцінні метали			Вибуло (передано)		причина вибуття (переміщення)	
				рахунка і об'єкта аналітичного обліку (для віднесення амортизації)	Норма амортизації	на повну відбудову	на кап. ремонт		дата	№	інвентарний	заводський		паспортний	найменування	вид			маса	дата	№				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Ремонтний участок №1	104		17 524,17	1311								31.01.2008			P3-10400002810/000	4663		1985					01.01.2015	P3000000060	
Ремонтний участок №1	1041		17 524,17	1311								31.01.2008			P3-10400002810/000	4663		1985					09.01.2015	P3000000017	
Участок по подготовке производства	1041		17 524,17	1311								31.01.2008			P3-10400002810/000	4663		1985							

Джерело придбання (фінансування) для державних підприємств

Добудовування, доустаткування, модернізація, індексація				Ремонт (Бухгалтерський запис)							
дата	номер	інвентарний номер	сума, грн	дата	номер	інвентарний номер	сума, грн	дата	номер	інвентарний номер	сума, грн

Коротка індивідуальна характеристика об'єкта

Г/п=5т, швидкість передвигнення 10км/ч, м=7000кг, 3640*1650*1400

Картку заповнив

Григорівська Катерина Іванівна
 посада підпис і. по б., прізвище

24 січня 2018 р.

ДОДАТОК Г

Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) необоротних активів

ТОВ "Першотравенський ремонтно-механічний завод"
підприємство, організація

м.Першотравенськ

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ 34245509

Типова форма № ОЗ-1

Затверджена наказом Міністерства України

від 29 грудня 1995 р. № 352

Код за УКУД

Директор Затверджую
Канін І.О.

2 020р.

Акт

приймання-передачі (внутрішнього переміщення) необоротних активів

Номер документа	Дата складання	Код особи, яка відповідає за збереження необоротних	Код виду операції
	30.09.20		

Здавач	Одержувач	Дебет		Кредит		Первісна (балансова) вартість, грн	Шифр		Код	
		рахунок	код аналітичного обліку	рахунок	код аналітичного обліку		інвентарний	заводський	рахунок та об'єкта аналітичного обліку (для віднесення амортизаційних відрахувань)	норми амортизаційних відрахувань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Цех, відділ, дільниця, лінія										
МВЗ: U310150231 (УРСГ)	МВЗ: U310033231 (МЕХЦ)	1041		1041		47386,13	010000000307/0000 (P3-104100036003/000)			

Норми амортизаційних відрахувань на повне відновлення	на капітальний ремонт	Поправочний коефіцієнт	Устакування		Сума амортизації (знос) за даними переоцінки на _____ 201_ р. або за документами придбання	Рік випуску (побудови)	Дата введення в експлуатацію (місяць, рік)	Номер паспорта
			вид	код				
12	13	14	15	16	17	18	19	20
					31986,6	2013	07.11.2013	

На підставі наказу, розпорядження

№ 124-ОД

від от 07.03.2017 р.

Проведений огляд

Кран консольний (укосина) г/п-0,1т

найменування об'єкта

що приймається (передається) в експлуатацію від

здав: Дільниця з ремонту силової гідравліки

МВО: Гурова Ю.І., код 60059582

У момент приймання (передачі) об'єкт знаходиться в

прийняв: Механічний цех

МВО: Сидоренко О.М., код 60059478

Механічний цех
місцезнаходження об'єкта

Коротка характеристика об'єкта

Q=0,1 т; h підйому 6 м; швидкість 20 м/мин; 380 В; електродвигун ФТТ-0,05/4

Об'єкт технічним умовам відповідає (не відповідає)

відповідає

вказати, що саме не відповідає

Доробка не потрібна (потрібна)

Не потрібна

вказати, що саме потрібно

ДОДАТОК Д

Дефектный акт

УТВЕРЖДАЮ:

Главный инженер
 ООО «Першотравенский
 ремонтно-механический завод»
 _____ С.Н.Смирнов
 «_____» _____ 2019г.

АКТ ДЕФЕКТОВАНИЯ ОБОРУДОВАНИЯ

«___» _____ 201_г.

г. Першотравенск

№ _____

Комиссия в составе: главного механика
 главный энергетик
 механик
 начальник механического цеха

Олефирова Т.Ю.
 Сидоренко В.Я.
 Балжи О.И.
 Сидоренко Е.Н.

составили настоящий акт о том, что станок токарно-револьверный 1Е365БП инв.№ РЗ-10400000172/000, SAP 10000000621 - 1984 года выпуска, находится в эксплуатации с 01.11.1984 года.

В процессе интенсивной эксплуатации станка неоднократно производился текущий ремонт.

В настоящее время станок токарно-револьверный 1Е365БП находится в нерабочем состоянии: неисправность автоматической коробки скоростей АКС 309-16-51 привода главного движения, износ посадочных мест фиксации электромагнитных муфт, износ шлицевых валов.

На основании выше изложенного комиссия считает: станок токарно-револьверный 1Е365БП из-за неисправности автоматической коробки скоростей к эксплуатации не пригоден, новые АКС 309-16-51 в настоящее время не производятся, модернизация привода главного движения с применением частотного регулятора дорогостоящая, что экономически не выгодно, станок токарно-револьверный 1Е365БП инв.№ РЗ-10400000172/000, SAP 10000000621 подлежит списанию с подотчета начальника механического цеха Сидоренко Е.Н.

Главный механик
 Главный энергетик
 Механик
 Начальник
 механического цеха

Олефирова Т.Ю.
 Сидоренко В.Я.
 Балжи О.И.
 Сидоренко Е.Н.

ДОДАТОК Е

Бухгалтерська довідка

Акт приймання-передачі в ремонт

ТОВ «Першотравенський ремонтно-механічний завод»

м.Першотравенськ

БУХГАЛТЕРСЬКА ДОВІДКА

за _апрель__2015 р.

Согласно актов передачи в ремонт ООО «Южстанкомаш» станков: Станок фрезерный ГФ-2171 инв № РЗ -10400002042/000 и Станок токарно-винторезный ТС-75 инв № РЗ -10400002363/000, изменить способ отражения расходов по амортизации со счета 911 на счет 9495 – амортизация собственных ОС на время ремонта начиная с 23.04.2015 для № 2042 и с 28.04.2015 для № 2363. Акты передачи прилагаются.

Виконавець Хоменко А.П.Гол.бухгалтер Кот Н.С.

28.04.2015 р.

ДТЕК

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ПЕРШОТРАВЕНСЬКИЙ
РЕМОНТНО-МЕХАНІЧНИЙ
ЗАВОД»

вул. Леніна, 7
м. Першотравенськ
Дніпропетровська обл.
52800, Україна
тел./факс: +38 05633 7 25 44

р/р 26009962483880
у ПАТ «ПУМБ», м. Донецьк
МФО 334851
Код ЄДРПОУ 34245509
Свідоцтво ПДВ № 200105299
ІПН 342455004255

ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ
ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ
«ПЕРШОТРАВЕНСКИЙ
РЕМОНТНО-МЕХАНИЧЕСКИЙ
ЗАВОД»

ул. Ленина, 7
г. Першотравенск
Днепропетровская обл.
52800, Украина
тел./факс: +38 05633 7 25 44

р/с 26009962483880
в ПАО «ПУМБ», г. Донецк
МФО 334851
Код ЄДРПОУ 34245509
Свидетельство НДС № 200105299
ИНН 342455004255

28.04.15. № 416
На № _____ від _____

АКТ Приема-передачи в ремонт Токарного станка мод. ТС75

Настоящим актом подтверждается, что
ООО «ПЕРШОТРАВЕНСКИЙ РЕМОНТНО-МЕХАНИЧЕСКИЙ ЗАВОД» Сдал,
а ООО «ЮЖСТАНКОМАШ» Принял,

в капитальный ремонт Токарный станок мод. ТС75

*ИМБ. N 2363
Дог. N 203-173-04
от 13.03.15г.*

СДАЛ
ООО «ПЕРШОТРАВЕНСКИЙ
РЕМОНТНО-МЕХАНИЧЕСКИЙ
ЗАВОД»

Главный инженер

«28» 04 2015г.

С.Н. Смирнов

ПРИНЯЛ
ООО «ЮЖСТАНКОМАШ»
Директор

« _____ » 2015г.

Е.В. Волокитин

Главный механик

«28» 04 2015г.

Т.Ю. Олефирова

Представитель ООО
«ЮЖСТАНКОМАШ»

« _____ » 2015г.

ДОДАТОК Ж

Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів

ООО «Першотравенський РМЗ»

(підприємство, організація)

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ

34245509

Типова форма N 03-2

Затверджена наказом Міністерства України від 29.12.95 р. N 352

Код за УКУД

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Канин І.А.

підпис, ім'я, по батькові, прізвище

АКТ

приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів

Цех, відділ, дільниця, лінія	Дебет		Кредит		Сума	Номер	
	рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку	рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку		інвентарний	заводський
1	2	3	4	5	6	7	8
U310033231	10		15		720000,00	010000000647/0000	РЗ - 10400001508/000

По наказу N

Станок токарний з ЧПУ 16A20Ф2С

(найменування об'єкта)

УП - KRI-U310-16-00015

знаходився в плановому/неплановому модернізації)

ремонті

(реконструкції,

з

Дата

21.09.2016

по

Дата

19.12.2016

, а саме

89

днів

Передбачені відомістю дефектів роботи по ремонту (реконструкції, модернізації) виконані повністю/не повністю.

Роботи виконані повністю, гарантійний період обслуговування складає 1 рік, строк експлуатації продовжено до 2019 року *срок експлуатації збільшився на 36 місяців*

По закінченні ремонту (реконструкції, модернізації) об'єкт пройшов випробування та зданий в експлуатацію.

Здав Головний механік Олефірова Т.Ю

(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Прийняв Начальник цеху Сидоренко Е.Н.

60059428

(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

ДОВІДКА

1. Кошторисна вартість фактично виконаного обсягу робіт: крб.

ремонту
реконструкції, модернізації

720000,00

Провірено фахівцем з інвестицій

Комарова О. М.

2. Фактична вартість: крб.

ремонту
реконструкції, модернізації

720000,00

Головний бухгалтер

Кот Н.С.

ДОДАТОК И

Інвентаризаційний опис запасів

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

17 червня 2015 року N 572

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ПЕРШОТРАВЕНСЬКИЙ РЕМОНТНО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД»

(установа)

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	3	4	2	4	5	5	0	9
--------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---

Інвентаризаційний опис запасів

" 01 " жовтня 2020 р.

(дата складання)

На підставі розпорядчого документа від " 22 " вересня 2020 р. № 285 - ОД виконано зняття фактичних залишків запасів, які обліковуються на субрахунку(ах) _____ та зберігаються _____

(номер та назва)

(місцезнаходження)

станом на " 01 " жовтня 2020 р.

Розписка

До початку проведення інвентаризації всі видаткові та прибуткові документи на матеріальні цінності здано в бухгалтерську службу і всі матеріальні цінності, що надійшли на мою відповідальність, оприбутковано, а ті, що вибули, списано.

Матеріально відповідальна особа:

Начальник цеху

(посада)

(підпис)

О.М. Сидоренко

(ініціали, прізвище)

Інвентаризація: розпочата " 01 " жовтня 2020 р.,
закінчена " 03 " жовтня 2020 р.

Разом за описом: а) кількість порядкових номерів Сорок дев'ять
(прописом)

б) загальна кількість одиниць (фактично) _____
(прописом)

в) вартість фактична Одинадцять тисяч дев'ятсот дев'яносто три грн. 93 коп.
(прописом)

г) загальна кількість одиниць за даними бухгалтерського обліку _____
(прописом)

г) вартість за даними бухгалтерського обліку Одинадцять тисяч дев'ятсот дев'яносто три грн. 93
коп. (прописом)

Голова комісії	<u>керівник підприємства</u> (посада)	_____ (підпис)	<u>Сорокін С.В.</u> (ініціали, прізвище)
Члени комісії:	<u>майстер збирального цеху</u> (посада)	_____ (підпис)	<u>Тупика Л.В.</u> (ініціали, прізвище)
	<u>комірник збирального цеху</u> (посада)	_____ (підпис)	<u>Брендюк Н.В.</u> (ініціали, прізвище)

При інвентаризації встановлено таке:

N з/п	Рахунок, субрахунок	Матеріальні цінності		Одиниця виміру	Фактична наявність			За даними бухгалтерського обліку			Інші відомості
		найменування, вид, сорт, група	номенклатурний номер		кількість	вартість	сума	кількість	вартість	сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	2,01Е+09	ДРТ ОК ARISTOROD 12,50 Ф1,2	20113049	КГ	310,000	49,90	15 469,00	310,000	49,90	15 469,00	
2	2,01Е+09	КИСЛОТА БОРНА	20024630	КГ	0,347	118,99	41,29	0,347	118,99	41,29	
3	2,01Е+09	ЛИСТ ДПРНМ2,0Х600Х1500 Л63 ГОСТ2208-2007	20152759	КГ	32,360	248,50	8 041,46	32,360	248,50	8 041,46	
4	2,01Е+09	ПРУТОК ДКРНП 26 НД ЛС 59-1 ГОСТ2060-2006	20211419	КГ	13,413	283,00	3 795,87	13,413	283,00	3 795,87	
5	2,01Е+09	ПРУТОК ЛАТУННИЙ 12 Л63 ДКРНМ	20044809	КГ	2,800	265,00	742,00	2,800	265,00	742,00	
6	2,01Е+09	СОРБЕНТ НАФТОПОГЛИНАЮЧИЙ	20170366	КГ	100,000	182,50	18 250,00	100,000	182,50	18 250,00	
7	2,01Е+09	СПП НАПРАВЛ 0,9-1,2-4,5 М ЧЕРВ. №4188582	20151917	ШТ	5,000	390,80	1 953,98	5,000	390,80	1 953,98	
8	2,01Е+09	СПРЕЙ 300ML/192.D040	20147862	ШТ	2,000	96,20	192,40	2,000	96,20	192,40	
9	2,039Е+09	МАСЛО ГІДРАВЛІЧНЕ AZOLLA ZS 68 20L TOT C	30002300	Л	100,000	62,00	6 200,00	100,000	62,00	6 200,00	
10	2,039Е+09	МОР ADRANA DF200	30003314	Л	97,390	111,53	10 861,91	97,390	111,53	10 861,91	
11	2,06Е+09	ВІНИК СОРГО	90001847	ШТ	76,000	33,50	2 546,00	76,000	33,50	2 546,00	
12	2,06Е+09	КНИГА НАРЯДІВ(60Л, ГАЗ.)	90000880	ШТ	50,000	17,93	896,35	50,000	17,93	896,35	
13	2,06Е+09	МИЛО ТУАЛЕТНЕ	90002234	ШТ	352,000	2,55	897,60	352,000	2,55	897,60	
14	2,07Е+09	АДАПТЕР W004508	20141837	ШТ	4,000	178,60	714,39	4,000	178,60	714,39	
15	2,07Е+09	БОНКА ІКД80.19.01.021- ПОКОВКАЕ27	20150043	ШТ	3 124,000	26,00	81 224,00	3 124,000	26,00	81 224,00	
16	2,07Е+09	БОНКА ДМ.14.01.031	20150875	ШТ	132,000	31,83	4 201,56	132,000	31,83	4 201,56	
17	2,07Е+09	ГАЗОВЕ СОПЛО З ІЗОЛЯТОРОМ 4307070	20148253	ШТ	3,000	371,22	1 113,66	3,000	371,22	1 113,66	
18	2,07Е+09	КОНТАКТОР М8/1,2	20144095	ШТ	29,000	29,92	867,68	29,000	29,92	867,68	
19	2,07Е+09	КОРПУС ІКД80.55.01.031	20147047	ШТ	203,000	110,00	22 330,00	203,000	110,00	22 330,00	
20	2,07Е+09	ПОКОВКА ДНА Д921 ІКД80.12.01.001	20154707	ШТ	207,000	299,75	62 048,25	207,000	299,75	62 048,25	
21	2,07Е+09	ПОКОВКА ДНА Д922 ІКД80.13.01.043	20154708	ШТ	211,000	311,60	65 747,60	211,000	311,60	65 747,60	
22	2,07Е+09	ПОКОВКА КУЛАК МК67.11.00.001	20144544	ШТ	258,000	1 302,00	335 916,00	258,000	1 302,00	335 916,00	
23	2,07Е+09	ПОКОВКА КУЛАК МК67.11.00.002	20144545	ШТ	383,000	1 302,00	498 666,00	383,000	1 302,00	498 666,00	

24	2,07E+09	ПОКОВКА ПЛАНКА МК67.11.00.004	20144546	ШТ	451,000	563,00	253 913,00	451,000	563,00	253 913,00	
25	2,07E+09	ПОКОВКА ПРОУШИНА 1КД80.13.10.013 №Д19231	20154573	ШТ	144,000	392,00	56 448,00	144,000	392,00	56 448,00	
26	2,07E+09	ПОКОВКА ПРОУШИННИ Е28 1КД80.19.02.012	20154709	ШТ	127,000	393,35	49 955,45	127,000	393,35	49 955,45	
27	2,07E+09	ПОКОВКА БОНКИ Е23 1КД90.34.01.026	20154706	ШТ	231,000	59,90	13 836,90	231,000	59,90	13 836,90	
28	2,07E+09	ПРОУШИНА 1КД80.19.02.031	20149695	ШТ	10,000	750,00	7 500,00	10,000	750,00	7 500,00	
29	2,07E+09	ПРОУШИНА 1КД90.34.02.041	20144608	ШТ	13,000	720,00	9 360,00	13,000	720,00	9 360,00	
30	2,2E+09	ПЕРЧАТКИ КЦС ЛАТЕКСНІ Р.8	20188620	ПАР	2,000	37,42	74,84	2,000	37,42	74,84	
31	2,2E+09	ПЕРЧАТКИ ТРИК НІТРИЛ ПОВНІС ПОКР КРАГА 9	20189545	ПАР	44,000	27,58	1 213,52	44,000	27,58	1 213,52	
32	2,2E+09	ПЕРЧАТКИ ТРИК ПОЛ ЛАТ. ЧАСТ ПОКР МАНЖ 10	20189531	ПАР	58,000	10,87	630,46	58,000	10,87	630,46	
33	2,2E+09	ПЕРЧАТКИ ТРИК ПОЛ ЛАТ. ЧАСТ ПОКР МАНЖ 9	20189543	ПАР	54,000	10,87	586,98	54,000	10,87	586,98	
34	2,2E+09	ПЕРЧАТКИ ХІМСТІЙКИ НА ТРИК ОСНОВІ Р. 9	20188384	ПАР	1,000	52,08	52,08	1,000	52,08	52,08	
35	2,2E+09	РУКАВИЧКИ ТЕПЛОСТІЙКІ ЗВАРЮВАЛЬНИКА Р.9	20188245	ПАР	3,000	78,49	235,47	3,000	78,49	235,47	
36	2,2E+09	СТРОП 4СТ 3,2/1100	20144772	ШТ	2,000	406,17	812,34	2,000	406,17	812,34	
37	2,2E+09	СТРОП 4СТ -8,0/1100	20192877	ШТ	3,000	1 528,74	4 586,22	3,000	1 528,74	4 586,22	
38	2,2E+09	СТРОП СТП 1,0/1500	20113372	ШТ	8,000	54,67	437,36	8,000	54,67	437,36	
39	2,2E+09	СТРОП СТП 3,0/3000	20144789	ШТ	2,000	187,50	375,00	2,000	187,50	375,00	
40	2,309E+09	ЗАГОТІВЛЯ ВУШКА 1КД80.19.02.031 Н/Ф	60012420	ШТ	10,000	277,28	2 772,75	10,000	277,28	2 772,75	
41	2,309E+09	ЗАГОТОВКА ВІСІ 1КД80.12.00.002	60012393	ШТ	128,000	146,70	18 777,80	128,000	146,70	18 777,80	
42	2,309E+09	ЗАГОТОВКА ВІСІ 1КД80.12.00.006-01Р	60012394	ШТ	156,000	162,31	25 320,94	156,000	162,31	25 320,94	
43	2,309E+09	ЗАГОТОВКА ВІСІ 1КД80.12.00.012-01	60012395	ШТ	150,000	29,90	4 484,52	150,000	29,90	4 484,52	
44	2,309E+09	ЗАГОТОВКА ВІСІ 1КД80.12.00.012-02	60012396	ШТ	100,000	34,19	3 419,38	100,000	34,19	3 419,38	
45	2,309E+09	ЗАГОТОВКА ВІСІ 1КД80.12.00.019	60012397	ШТ	173,000	111,28	19 252,10	173,000	111,28	19 252,10	
46	2,309E+09	ЗАГОТОВКА ВІСІ 1КД80.13.10.001	60012398	ШТ	261,000	58,22	15 195,60	261,000	58,22	15 195,60	
47	2,309E+09	ЗАГОТОВКА ВІСІ 3КД90.12.00.025	60012399	ШТ	410,000	21,57	8 844,92	410,000	21,57	8 844,92	
48	2,309E+09	ЗАГОТОВКА ВІСІ МК67М.00.00.190А	60012401	ШТ	902,000	54,22	48 904,04	902,000	54,22	48 904,04	
49	2,309E+09	ЗАГОТОВКА НІППЕЛЮ 25 Ц70.256.25.002	60012375	ШТ	112,000	0,30	33,60	112,000	0,30	33,60	

ДОДАТОК К

Акт про розбирання об'єкту ОЗ

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ПЕРШОТРАВЕНСЬКИЙ РЕМОНТНО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД»****ЗАТВЕРДЖУЮ**В.о.головного інженера ТОВ
«Першотравенський ремонтно-
механічний завод»_____ Д.М. Чупіков
«__» _____ 201__р.**АКТ ПРО РОЗБИРАННЯ ОБ'ЄКТУ ОЗ**

«__» _____ 201__р.

Голова комісії:	Головний механік	Олефірова Т.Ю.
Члени комісії:	Головний енергетик Майстер енергетичного участку Менеджер з економічної безпеки об'єкта «ПРМЗ» енергетичний дивізіон ТОВ «Бізнес Сек'юріті Груп» Начальник механічного цеху	Сидоренко В.Я. Первунін С.Ж. Лесько В.С. Сидоренко О.М.

Комісія оглянула **станок токарно-револьверный 1Е365БП инв.№ РЗ-10400000172/000, SAP 10000000621**, який підлягає списанню та встановила, що брухт та відходи вузлів та деталей розібраного обладнання містять:

Брухт Електродвигунів (ОЗМ 90002586)	137 кг
Брухт сталевий №1, вид 1 (ОЗМ 90013712)	5,000 т
тверді побутові відходи	0,123 т

Комісія пропонує:

1. Зазначений в акті брухт Електродвигун б/в здати на центральний матеріальний склад.
2. Зазначений в акті брухт і відходи чорного металу здати на склад металу.

Голова комісії :	Головний механік	Олефірова Т.Ю.
Члени комісії:	Головний енергетик Майстер енергетичного участку Менеджер з економічної безпеки об'єкта «ПРМЗ» енергетичний дивізіон ТОВ «Бізнес Сек'юріті Груп» Начальник механічного цеху	Сидоренко В.Я. Первунін С.Ж. Лесько В.С. Сидоренко О.М.

ДОДАТОК Л

Акт списання основних засобів

ТОВ "ПЕРШОТРАВЕСЬКИЙ РЕМОНТНО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД"
(підприємство, організація)

м.Першотравескь
Ідентифікаційний код ЄДРПОУ 34245509

Типова форма № 03-3
Затверджена наказом Міністерства
України від 29.12.95 р. № 352
Код за УКУД

Затверджую:
В.о. директора
(посада)
Смирнов С.М.
(підпис і, по б., прізвище)
"25" 08 2020_р.

номер документа	дата складання	код особи, яка відповідає за збереження основних засобів	код виду операції
	25.08.2020		

АКТ списання основних засобів

Цех, відділ, дільниця, лінія	Дебет		Кредит		Сума	Сума зносу за даними перецінки на _____ р. по документах придбання	Номер	
	рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку	рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку			інвентарний SAP	заводський
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МЕХЦ	13		104		46066,25	46066,25	1000000509	P3-10400002042
МОЛ 60059478								
МВЗ U310033231								

Код рахунка та об'єкта аналітичного обліку (для віднесення амортизаційних відрахувань)	Норми амортизаційних відрахувань		Устаткування		Рік випуску (побудови)	Дата введення в експлуатацію (місяць, рік)	Дата початку сплати за основні засоби (місяць, рік)	
	норма амортизаційних відрахувань	на повне відновлення	на капітальний ремонт	вид				код
10	11	12	13	14	15	16	17	18
						1996	01.10.1996	

Комісія, призначена наказом (розпорядженням) від "26" 09 2019_р. № 448-ОД на підставі річної інвентаризації зробила огляд

Станок фрезерний ГФ-2171

(найменування об'єкта)

В результаті огляду комісія встановила:

1. Надійшов на підприємство "01" "10" 1990 р.
2. Кількість ремонтів _____ на суму _____
3. Маса об'єкта за паспортом 6580 кг.
4. Наявність дорогоцінних металів: немає.

5. Технічний стан та причини списання: має нерівномірний знос направляючих станини до 4 мм. Знос плестерень коробки швидкостей -60%, знос посадкового місця шпинделя по 2.4 мм. Електродвигун головного приводу має три капітальні ремонти, стійка ЧПУ, а також програмне забезпечення верстата морально застаріли.

Висновок комісії: верстат не може використовуватись за первісним призначенням, ремонту не підлягає, потребує списання.

Додаток. Перелік документів, що додаються: дефектний акт, акт про розбирання об'єкту ОЗ.

Голова комісії	В.о. головного інженера <i>посада</i>	 <i>підпис</i>	Чупков Д.М. <i>прізвище, ім'я, по батькові</i>
Члени комісії	Заступник директора з виробництва <i>посада</i>	 <i>підпис</i>	Коробко В.М. <i>прізвище, ім'я, по батькові</i>
	Головний механік <i>посада</i>	 <i>підпис</i>	Олефірнова Т.Ю. <i>прізвище, ім'я, по батькові</i>
	Головний енергетик <i>посада</i>	 <i>підпис</i>	Сидоренко В.Я. <i>прізвище, ім'я, по батькові</i>
	Начальник відділу <i>посада</i>	 <i>підпис</i>	Кокора Д.М. <i>прізвище, ім'я, по батькові</i>
	Головний технолог <i>посада</i>	 <i>підпис</i>	Лотоцька К.Є. <i>прізвище, ім'я, по батькові</i>
	Головний спеціаліст з економічної безпеки <i>посада</i>	 <i>підпис</i>	Лесько В.С. <i>прізвище, ім'я, по батькові</i>
	Зворотний бік форми 03-3		

Найменування документа	Витрати на списання		Найменування документа	Надійшло від списання				
	статті витрат	сума		цінностей	кількість	сума		
1	2	3	4	5	6	7	8	
			ПСА 4908215240	6403	9003313	490 кг	1808,58	
			ПСА 4908215141	700	90028542	2,150 т	18966,42	
			ПСА 4908215206	209001	46196	90002126	1109,5 кг	3246,93

РОЗРАХУНОК РЕЗУЛЬТАТІВ СПИСАННЯ ОБ'ЄКТА

Результати списання
У картці _____ вибуття основних засобів відмічено
" " _____ р.